

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO IR SOCIALINĖS APLINKOS DEPARTAMENTO
SOCIALINIŲ IR SVEIKATOS REIKALŲ SKYRIUS**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS 2001 M. SAUSIO 25 D. NUTARIMO NR. 86 „DĖL LIGOS IR
MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO PAŠALPŲ NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ IR
VYRIAUSYBĖS 1997 M. SPALIO 28 D. NUTARIMO NR. 1191 „DĖL VALSTYBINIO
SAVANORIŠKOJO SOCIALINIO DRAUDIMO LIGOS IR MOTINYSTĖS PAŠALPOMS
TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMŲ
(TAP-17-120(2); 17-121(2);) (16-10380(4); 16-10381(4))**

2017-04-07 Nr. NV-914

Vilnius

Projektų rengėjas: Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Projektų tikslas: pakeisti nutarimus, kad jie atitiktų 2017 m. sausio 1 d. įsigaliojusio naujo Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo (toliau – Įstatymas), Valstybinio socialinio draudimo įstatymo ir kitų teisės aktų nuostatas.

Dabartinė situacija: nutarimų projektai nebeatitinka pakeistų įstatymų nuostatų, nenustatyti procedūriniai pasikeitusių nuostatų įgyvendinimo aspektai.

Nuo 2017 m. sausio 1 d. įsigaliojo šie esminiai pakeitimai: praplėstas ligos ir motinystės socialiniu draudimu draudžiamų asmenų ratas (ligos išmokai gauti papildomai draudžiami ūkininkai ir jų partneriai, šeimynos dalyviai, asmenys, kurie verčiasi individualia veikla, individualių įmonių savininkai, mažųjų bendrijų nariai ir ūkinių bendrijų tikrieji nariai, profesinės karo tarnybos kariai, kariai savanoriai; motinystės išmokai gauti papildomai draudžiami individualių įmonių savininkai, mažųjų bendrijų nariai ir ūkinių bendrijų tikrieji nariai, privalomosios pradinės ir profesinės karo tarnybos kariai, kariai savanoriai, kariūnų bei kitų deleguotų asmenų sutuoktiniai, prezidento sutuoktinis); galima pasirinkti tėvystės išmokos mokėjimo laikotarpį; nedarbingumas suteikiamas sergančiam vaikui iki 7 m. slaugyti ne tik jį slaugant stacionare, bet ir medicininės reabilitacijos ar sanatorinio gydymo įstaigoje; minimalūs ir maksimalūs išmokų dydžiai siejami ne su einamųjų metų draudžiamųjų pajamų dydžiu, o su šalies vidutiniu darbo užmokesčiu; atskirtas ligos ir motinystės socialiniai draudimai; vietoj „pašalpa“ vartojama sąvoka „išmoka“, vietoj „motinystės(tėvystės) pašalpa“ – „vaiko priežiūros išmoka“ ir kt.

Esmė:

- *Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatuose* pagal Įstatymo nuostatas nustatomi procedūriniai ligos, profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokų apskaičiavimo, skyrimo ir mokėjimo aspektai (sureguliuojama kaip šios išmokos bus apskaičiuojamos, kokiais terminais ir kaip išmokamos, nustatoma kokie dokumentai turės būti pateikti „Sodrai“ kreipiantis dėl atitinkamų išmokų, numatoma permokėtų išmokų išieškojimo tvarka ir kt.), pakoreguojami minimalūs ir maksimalūs išmokų dydžiai, kadangi įstatyme jie siejami ne su einamųjų metų draudžiamosiomis pajamomis, o su šalies vidutiniu darbo užmokesčiu (ligos išmoka negali būti mažesnė negu 15 proc. šalies vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio (VDU), galiojusio užpraėjusį ketvirtį (2016 m. IV ketv. VDU (bruto) – 812,8 Eur; minimali ligos išmoka – 121,92 Eur. Anksčiau buvo draudžiamųjų pajamų ketvirtadalio dydžio – 119 Eur), o maksimalus kompensuojamasis

uždarbis negali viršyti 2 šalies VDU (1625,6 Eur, anksčiau – 3,2 draudžiamųjų pajamų dydžio – 1523,2 Eur). Motinystės, tėvystės bei vaiko priežiūros išmoka negali būti mažesnė negu 20 proc. šalies VDU (162,56 Eur, anksčiau trečdalis draudžiamųjų pajamų – 158 Eur), o maksimalus kompensuojamasis uždarbis vaiko priežiūros ir tėvystės išmokai apskaičiuoti negali viršyti 2 šalies VDU (1625,6 Eur, anksčiau – 1523,2 Eur). Motinystės išmokoms „lubos“ netaikomos), patikslinamos socialinio draudimo išmokų mokėjimo procedūros kariams pereinamuoju laikotarpiu (iki jiems iš VSDF biudžeto bus mokamos viso dydžio socialinio draudimo išmokos, Karinių ir joms prilygintų struktūrų skyrius per 3 darbo dienas praneš institucijai, kurioje tarnauja karys apie paskirtą socialinio draudimo išmoką, ir ši denga įstatyme nustatytą kompensuojamojo uždarbio dalį), pakeičiamos vartojamos sąvokos, išbraukiamos nebeaktualios ir Įstatymą atkartojančios nuostatos ir kt.

- *Valstybinio savanoriškojo socialinio draudimo ligos ir motinystės pašalpoms taisyklėse* pagal Įstatymą keičiamos nuostatos susijusios su sąvokų pasikeitimu (vietoje „pašalpa“ vartojama sąvoka „išmoka“ ir kt.), taip pat atliekami techninio pobūdžio ir kiti aktualūs patikslinimai.

Derinimas: projektai suderinti su Finansų, Krašto apsaugos, Sveikatos apsaugos, Vidaus reikalų ministerijomis, Europos teisės departamentu bei Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba.

Derinimo pažymoje pateikti argumentai dėl:

- *Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento ir Teisingumo ministerijos* pastabos nustatyti tik tą reguliavimą, kuris nekonkuruoja su įstatymu;
- *Teisingumo ministerijos pastabų* (dėl įtvirtinimo to, kas jau nustatyta įstatymu; dėl vartojamų skirtingų nuostatų „darbo dienas“ ir „kalendorines dienas“ tikslingumo; dėl profesinės reabilitacijos pažymėjimų gavimo elektroniniu būdu; dėl išmokų mokėjimo sustabdymo procedūrų reguliavimo pakankamumo).

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija argumentuoja, kad atitinkamos nuostatos buvo ir iki šiol, jos yra būtinos siekiant apsaugoti asmenų socialines garantijas, jų teisėtus lūkesčius ir artimiausiu metu ministerija parengs atitinkamus Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo pakeitimus.

Atitiktis Vyriausybės programai: projektai atitinka Vyriausybės programos nuostatas, susijusias su demografinės situacijos gerinimu, šeimai palankios aplinkos kūrimu ir socialinės apsaugos užtikrinimu.

Dalykinio vertinimo išvada: siūlome projektus svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje, protokoliniu Vyriausybės posėdžio sprendimu pavedant Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai parengti Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo atitinkamų straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, kuriame būtų sureguliuoti visi įstatyminio pagrindo reikalaujantys santykiai.

Socialinių ir sveikatos reikalų skyriaus vedėja

Aušra Gratulevičienė

Aušra Gratulevičienė, tel. 8 706 61 803, el. p. ausra.gratuleviciene@lr.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03610 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <http://www.socmin.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2017-03-30 Nr. (23.1-21) SD - 1905

DĖL NUTARIMŲ PROJEKTŲ

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija teikia svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 25 d. nutarimo Nr. 86 „Dėl Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas Nr. 1) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. spalio 28 d. nutarimo Nr. 1191 „Dėl Valstybinio savanoriškojo socialinio draudimo ligos ir motinystės pašalpoms taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas Nr. 2) (toliau kartu – Nutarimų projektai), patikslintus pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento 2017 m. vasario 13 d. išvadoje Nr. NV-404 pateiktas pastabas ir pasiūlymus bei darbo tvarka iš Teisingumo ministerijos gautas pastabas ir pasiūlymus.

Patikslinti Nutarimų projektai papildomai darbo tvarka suderinti su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamentu. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Viešojo valdymo ir socialinės aplinkos departamento Socialinių ir sveikatos reikalų skyrius pastabų Nutarimų projektams neturėjo.

Kartu teikiame patikslintus paaiškinimus dėl Teisingumo ministerijos 2016 m. gruodžio 30 d. išvadoje Nr. (1.6.)2T-1441 prašomos pateikti informacijos dėl Nutarimo projekto Nr. 1:

1. Paaiškiname (4.1 pastaba), kad Nutarimo projektu Nr. 1 nauja redakcija dėstomų Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 25 d. nutarimu Nr. 86 „Dėl Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Nuostatai), 12 punkto nuostata yra skirta aptarti atvejams, kai valstybinio socialinio draudimo įmokos ligos socialiniam draudimui ir (ar) motinystės socialiniam draudimui skaičiuojamuoju laikotarpiu buvo mokėtos ne Lietuvoje, o užsienio valstybėje (vadovaujantis tiek 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo 21 straipsnio 2 dalies, tiek tarptautinių sutarčių nuostatomis), t. y. tokiu atveju pajamos, nuo kurių nebuvo mokėtos valstybinio socialinio draudimo įmokos ligos socialiniam draudimui ir (ar) motinystės socialiniam draudimui, nėra įtraukiamos į draudžiamąsias pajamas apskaičiuojant kompensuojamąjį uždarbį, pagal kurį apskaičiuojamos ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo išmokos. Nuostatų 19 punktas (buvęs 18 punktas) skirtas jau ne kompensuojamojo uždarbio, o ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo stažo apskaičiavimo taisyklėms nustatyti, todėl šiame Nuostatų punkte aptartos skirtingos nuostatos.

2. Paaiškiname (4.4 pastaba), kad Nuostatų 30 ir 31 punktų (buvę išvadoms gauti pateiktų Nuostatų 37 ir 38 punktai) paskirtis – siekiant teisinio aiškumo bei atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 5 straipsnio 2 dalies 1, 3 ir 4 punktuose nurodytais atvejais ligos išmokos mokamos skirtingai nei kituose Įstatymo 5 straipsnio 2 dalies punktuose nurodytais atvejais (skiriasi išmokų dydžiai, subjektas, mokantis ligos išmokas), sukonkretinti, kad, pasibaigus laikinajam nedarbingumui dėl vienokių priežasčių bei ligos išmoką gavus tokio dydžio, kuris nustatytas šioms priežastims (pvz., dėl paties

asmens ligos ir ligos išmoką gavus pirmas dvi nedarbingumo dienas iš darbdavio, o vėliau iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto), ir prasidėjus laikinajam nedarbingumui dėl kitokių priežasčių (pvz., dėl vaiko slaugos), ligos išmoka dėl pasikeitusių priežasčių (už antrąjį laikinąjį nedarbingumą) mokama tokio dydžio, kuris nustatytas antrajam laikinajam nedarbingumui (pvz., vaiko slaugos atveju – 85 procentai kompensuojamojo uždarbio dydžio), t. y. už pirmąjį laikinąjį nedarbingumą ligos išmoka skiriama tokio dydžio, kuris nustatytas pirmojo laikinojo nedarbingumo priežastims, o už antrąjį laikinąjį nedarbingumą – tokio dydžio, kuris nustatytas antrojo laikinojo nedarbingumo priežastims. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad Nuostatų 31 punktas (buvęs išvadoms gauti pateiktų Nuostatų 38 punktas) buvo patikslintas, papildant nuoroda į Įstatymo 14 straipsnio 1 dalį.

3. Paaškiname (4.7 pastaba), kad Nuostatų 44 punkte (buvęs išvadoms gauti pateiktų Nuostatų 60 punktas) bei buvusiuose išvadoms gauti pateiktų Nuostatų 57.2 ir 59.4 papunkčiuose aptariamos iš esmės skirtingos taisyklės, t. y. buvę išvadoms gauti pateiktų Nuostatų 57.2 ir 59.4 papunkčiai buvo skirti aptarti atvejus, kai asmuo jau dalyvauja profesinės reabilitacijos programoje ir suserga (tuomet atitinkamai pagal Profesinės reabilitacijos paslaugų teikimo bei finansavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2004 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. A1-302 „Dėl Profesinės reabilitacijos paslaugų poreikio nustatymo kriterijų aprašo ir Profesinės reabilitacijos paslaugų teikimo bei finansavimo taisyklių patvirtinimo“, nuostatas profesinės reabilitacijos programa arba sustabdoma, arba nutraukiama). Tuo tarpu Nuostatų 44 punktas (buvęs išvadoms gauti pateiktų Nuostatų 60 punktas) skirtas aptarti atvejus, kai visų pirma asmuo yra laikinai nedarbingas ir tik tuomet pradedama profesinės reabilitacijos programa bei asmuo įgyja teisę gauti profesinės reabilitacijos išmoką. Pradėjus dalyvauti profesinės reabilitacijos programoje, profesinės reabilitacijos išmoka skiriama nuo pirmosios dalyvavimo profesinės reabilitacijos programoje dienos. Tokiu atveju, paskyrus profesinės reabilitacijos išmoką, ligos išmoka yra nemokama.

Dėl Nutarimo projektui Nr. 2 Teisingumo ministerijos 2016 m. gruodžio 30 d. išvadoje Nr. (1.6.)2T-1441 teiktos 6 pastabos papildomai paaškiname, kad šio projekto tikslas – įgyvendinti 2017 m. sausio 1 d. įsigaliojusių įstatymų nuostatas, kiek tai susiję su išmokų pavadinimų tikslinimu ir pan. Pažymėtina, kad, siekiant iš esmės peržiūrėti asmenų mokamų valstybinio savanoriškojo socialinio draudimo ligos ir motinystės išmokoms įmokų bei ligos ir motinystės išmokų dydžius, artimiausiu metu planuojame sudaryti darbo grupę (mokslininkų darbo grupę buvo sudaryta ir pirmą kartą nustatant šiuos dydžius).

Atkreipiame dėmesį, kad dėl pastabų, dėl kurių Nutarimų projektus derinant su Teisingumo ministerija darbo tvarka nekilo papildomų klausimų (4.12, 4.13 ir 20 pastabos), pakartotinai informacijos neteikiame (informacija pateikta kartu su ankstesniais Nutarimų projektų variantais (TAIS Reg. Nr. 16-10380 (3) ir Nr. 16-10381 (3)).

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento ir Teisingumo ministerijos pastabų, į kurias neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies, teikiamos derinimo pažymos.

Nutarimo projektai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo sistemyje.

Nutarimų projektus parengė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinio draudimo ir pensijų departamento (direktorė – Asta Aranauskienė, tel. 8 706 68 100, el. p. Asta.Aranauskiene@socmin.lt) Socialinio draudimo skyrius (vedėjas – Vaidotas Kalinauskas, tel. 8 706 64 215, el. p. Vaidotas.Kalinauskas@socmin.lt, tiesioginė rengėja – patarėja Vilma Pėčė, tel. 8 706 64 216, el. p. Vilma.Pece@socmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimų projektai, 21 lapas.
2. Derinimo pažymos, 7 lapai.

Ministras

 Linas Kukuraitis

Vilma Pėčė, tel. 8 706 64 216, el. p. Vilma.Pece@socmin.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2001 M. SAUSIO 25 D.
NUTARIMO NR. 86 „DĖL LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO
PAŠALPŲ NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 25 d. nutarimą Nr. 86 „Dėl Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatų patvirtinimo“ ir jį išdėstyti nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO IŠMOKŲ NUOSTATŲ
PATVIRTINIMO**

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 3 straipsnio 5 dalimi, 6 straipsnio 6 dalimi, 14 straipsnio 6 dalimi, 15 straipsnio 2 dalimi, 18 straipsnio 3 ir 4 dalimis, 21 straipsnio 3 ir 4 dalimis, 23 straipsnio 5 dalimi, 24 straipsnio 4 ir 5 dalimis, 27 straipsnio 3 dalimi, 28 straipsniu, 29 straipsniu, 32 straipsnio 2 dalimi, 33 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 25 dalimi, Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo Nr. XII-1855 3 straipsnio pakeitimo įstatymo 2 straipsniu, Lietuvos Respublikos tarnybos Kalėjimų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statuto pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 11 dalimi, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos statuto pakeitimo įstatymo 2 straipsnio 24 dalimi ir Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 65, 66, 67, 68, 70 ir 72 straipsnių pakeitimo įstatymo 7 straipsnio 6 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Patvirtinti Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatus (pridedama).“

Ministras Pirmininkas

Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Lietuvos Respublikos
Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Linas Kukuraitis

Teisės skyriaus vedėja

Alesia Rynkevič

2017-03-24

LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO IŠMOKŲ NUOSTATAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatai (toliau – Nuostatai) reguliuoja vidutinio mėnesinio kompensuojamojo uždarbio pagal Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą (toliau – Įstatymas) mokamoms ligos, profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokoms (toliau tekste visos išmokos vadinamos socialinio draudimo išmokomis) skaičiuoti bei ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo stažo apskaičiavimo tvarką, taip pat atskirų socialinio draudimo išmokų apskaičiavimo ir mokėjimo ypatumus, socialinio draudimo išmokų skyrimo ir mokėjimo tvarką bei pareigūnams ir kariams, vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymu (toliau – Valstybinio socialinio draudimo įstatymas) privalomai draudžiamiesiems ligos socialiniu draudimu ir (ar) motinystės socialiniu draudimu (toliau – pareigūnai ir kariai), taikomas pereinamojo laikotarpio nuostatas.

2. Nuostatuose vartojamos sąvokos atitinka Įstatyme, Valstybinio socialinio draudimo įstatyme ir Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatyme (toliau – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymas) apibrėžtas sąvokas.

3. Ligos socialiniu draudimu draudžiami asmenys, nurodyti Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 1–4 dalyse (turintys darbo ar tarnybos santykius asmenys), 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse (neturintys darbo ar tarnybos santykių asmenys) bei 6 straipsnio 7 dalyje (neturintys darbo ar tarnybos santykių asmenys).

4. Motinystės socialiniu draudimu draudžiami asmenys, nurodyti Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 1–4 dalyse (turintys darbo ar tarnybos santykius asmenys), 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse (neturintys darbo ar tarnybos santykių asmenys), 6 straipsnio 1 ir 7 dalyse (neturintys darbo ar tarnybos santykių asmenys) ir 4 dalyje (turintys darbo ar tarnybos santykius).

5. Ligos (išskyrus darbdavio mokamas ligos išmokas už 2 pirmąsias ligos dienas), profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokas skiria ir moka Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniai skyriai, o pareigūnams ir kariams – Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Karinių ir joms prilygintų struktūrų skyrius (toliau – Karinių ir joms prilygintų struktūrų skyrius), toliau tekste visi kartu vadinami teritoriniu skyriumi.

II SKYRIUS VIDUTINIS MĖNESINIS KOMPENSUOJAMASIS UŽDARBIS SOCIALINIO DRAUDIMO IŠMOKOMS SKAIČIUOTI

6. Vidutinis mėnesinis kompensuojamasis uždarbis socialinio draudimo išmokoms apskaičiuojamas paėiliui einančių 3 kalendorinių mėnesių ligos ir profesinės reabilitacijos išmokų atveju arba paėiliui einančių 12 kalendorinių mėnesių motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokų atveju, buvusių iki praeito kalendorinio mėnesio prieš laikinojo nedarbingumo nustatymo, profesinės reabilitacijos programos pradžios mėnesį, teisės gauti motinystės, tėvystės ar vaiko

priežiūros išmoką atsiradimo mėnesį, draudžiamąsias pajamas dalijant iš to laikotarpio mėnesių skaičiaus.

7. Vidutinis dienos kompensuojamasis uždarbis ligos ir profesinės reabilitacijos išmokoms apskaičiuojamas paeiliui einančių 3 kalendorinių mėnesių, buvusių iki praeito kalendorinio mėnesio prieš laikinojo nedarbingumo nustatymo ar profesinės reabilitacijos programos pradžios mėnesį, draudžiamąsias pajamas dalijant iš to paties laikotarpio darbo dienų pagal kalendorių skaičiaus (taikoma 5 dienų darbo savaitė).

8. Vidutinis dienos kompensuojamasis uždarbis motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokoms apskaičiuojamas paeiliui einančių 12 kalendorinių mėnesių, buvusių iki praeito kalendorinio mėnesio prieš teisės gauti motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmoką atsiradimo mėnesį, draudžiamąsias pajamas dalijant iš to paties laikotarpio darbo dienų pagal kalendorių skaičiaus (taikoma 5 dienų darbo savaitė).

9. Maksimalus dienos kompensuojamasis uždarbis ligos, profesinės reabilitacijos, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokoms apskaičiuojamas šalies vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio, galiojusio užpraeitą ketvirtį iki laikinojo nedarbingumo atsiradimo mėnesio, profesinės reabilitacijos programos pradžios mėnesio, teisės gauti tėvystės ar vaiko priežiūros išmoką atsiradimo dienos, 2 dydžių sumą dalijant iš tų metų vidutinio mėnesio darbo dienų skaičiaus (taikoma 5 darbo dienų savaitė).

10. Minimalus dienos kompensuojamasis uždarbis apskaičiuojamas pagal šalies vidutinį mėnesinį darbo užmokestį, galiojusį užpraeitą ketvirtį iki teisės gauti atitinkamą socialinio draudimo išmoką atsiradimo dienos, ligos išmokai – šio darbo užmokesčio 15 procentų, o motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokoms – šio darbo užmokesčio 20 procentų dalijant iš tų metų vidutinio mėnesio darbo dienų skaičiaus (taikoma 5 darbo dienų savaitė).

11. Minimalus dienos kompensuojamasis uždarbis profesinės reabilitacijos išmokai apskaičiuojamas profesinės reabilitacijos programos pradžios mėnesį galiojusį dviejų valstybinio socialinio draudimo bazinių pensijų sumą dalijant iš tų metų vidutinio mėnesio darbo dienų skaičiaus (taikoma 5 darbo dienų savaitė).

12. Jeigu asmuo yra dirbęs užsienio valstybėje ir Lietuvos Respublikoje įgijęs teisę gauti socialinio draudimo išmokas, jo vidutinis mėnesinis kompensuojamasis uždarbis apskaičiuojamas tik už laikotarpį, kai asmuo buvo draudžiamas ligos socialiniu draudimu ir (ar) motinystės socialiniu draudimu pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus.

13. ~~Kompensuojamasis uždarbis ligos ir profesinės reabilitacijos išmokoms apskaičiuojamas pagal Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registro (toliau – Apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registras) duomenis. Kompensuojamasis uždarbis motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokai apskaičiuojamas pagal šio registro duomenis ir (ar) darbdavių pateiktas pažymas. Darbdavio išduotoje pažymoje turi būti nurodyta darbovietės pavadinimas, apdraustojo asmens vardas ir pavardė, asmens kodas arba socialinio draudimo numeris ir draudžiamosios pajamos, priskaičiuotos už tuos skaičiuotino laikotarpio kompensuojamajam uždarbiui nustatyti (Nuostatų 8 punktas) kalendorinius mėnesius, apie kuriuos draudėjai dar nėra pateikę duomenų Apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registrai.~~

III SKYRIUS

LIGOS SOCIALINIO DRAUDIMO IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO STAŽAS

14. Į ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo stažą įskaitomi laikotarpiai, nurodyti Įstatymo 3 straipsnio 5 dalyje. Į ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo stažą taip pat įskaitomi iki 2016 m. gruodžio 31 d. buvę laikotarpiai, per kuriuos apdraustasis asmuo gavo ligos (įskaitant darbdavio mokamas dvi pirmąsias ligos dienas),

profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės, motinystės (tėvystės) pašalpas, ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe arba profesinės ligos pašalpas, nedarbo socialinio draudimo išmokas.

15. Jeigu apdraustojo asmens ligos socialinio draudimo ir (ar) motinystės socialinio draudimo stažas skaičiuojamas kalendorinėmis dienomis, taikomas 30 kalendorinių dienų mėnuo.

16. Per kalendorinį mėnesį negali būti įskaityta daugiau kaip vienas ligos socialinio draudimo ir (ar) motinystės socialinio draudimo stažo mėnuo.

17. Laikoma, kad asmenys, nurodyti Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse (išskyrus asmenis, kurie gauna pajamas iš sporto ar atlikėjo veiklos arba pagal autorines sutartis, nesiversdami atitinkama individualia veikla), yra įgiję ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo stažą atitinkamai socialinio draudimo išmokai gauti, jeigu:

17.1. iki pirmosios laikinojo nedarbingumo dienos ar profesinės reabilitacijos programos pradžios už juos buvo sumokėtos ligos socialinio draudimo įmokos nuo ne mažesnės negu 3 minimaliosios mėnesinės algos (toliau – MMA) dydžio draudžiamųjų pajamų sumos per paskutinių 12 mėnesių laikotarpį arba nuo ne mažesnės negu 6 MMA dydžio draudžiamųjų pajamų sumos per paskutinių 24 mėnesių laikotarpį (Įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 3 punktas, 25 straipsnio 1 dalies 2 punktas);

17.2. iki pirmosios nėštumo ir gimdymo atostogų dienos už juos buvo sumokėtos motinystės socialinio draudimo įmokos nuo ne mažesnės negu 12 MMA dydžio draudžiamųjų pajamų sumos per paskutinius 24 mėnesius (Įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 3 punktas);

17.3. iki pirmosios tėvystės ar atostogų vaikui priežiūrėti (toliau – vaiko priežiūros atostogos) dienos už juos buvo sumokėtos motinystės socialinio draudimo įmokos nuo ne mažesnės negu 12 MMA dydžio draudžiamųjų pajamų sumos per paskutinius 24 mėnesius (Įstatymo 19 straipsnio 3 punktas ir 22 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

18. Laikoma, kad asmenys, kurie gauna pajamas iš sporto ar atlikėjo veiklos arba pagal autorines sutartis, nesiversdami atitinkama individualia veikla, yra įgiję ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo stažą atitinkamai socialinio draudimo išmokai gauti, jeigu:

18.1. iki pirmosios laikinojo nedarbingumo dienos ar profesinės reabilitacijos programos pradžios už juos buvo priskaičiuotos ligos socialinio draudimo įmokos nuo ne mažesnės negu 3 MMA dydžio draudžiamųjų pajamų sumos per paskutinių 12 mėnesių laikotarpį arba nuo ne mažesnės negu 6 MMA dydžio draudžiamųjų pajamų sumos per paskutinių 24 mėnesių laikotarpį (Įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 3 punktas, 25 straipsnio 1 dalies 2 punktas);

18.2. iki pirmosios nėštumo ir gimdymo atostogų dienos už juos buvo priskaičiuotos motinystės socialinio draudimo įmokos nuo ne mažesnės negu 12 MMA dydžio draudžiamųjų pajamų sumos per paskutinius 24 mėnesius (Įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 3 punktas);

18.3. iki pirmosios tėvystės ar vaiko priežiūros atostogų dienos už juos buvo priskaičiuotos motinystės socialinio draudimo įmokos nuo ne mažesnės negu 12 MMA dydžio draudžiamųjų pajamų sumos per paskutinius 24 mėnesius (Įstatymo 19 straipsnio 3 punktas ir 22 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

19. Darbo užsienyje laikotarpiai į ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo stažą įskaitomi Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentuose ir tarptautinėse sutartyse nustatyta tvarka. Darbo laikotarpiai, kai asmuo draudžiasi pagal Europos Bendrijų bendrąją sveikatos draudimo sistemą, vadovaujantis Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatais, nustatytais 1968 m. vasario 29 d. Tarybos reglamento (EEB, EURATOMAS, EAPB) Nr. 259/68, į ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo stažą įskaitomi tik tuo atveju, kai jie nesutampa su laikotarpiu, dirbtu Lietuvos Respublikoje.

20. Jeigu apdraustasis asmuo neturi reikiamo ligos socialinio draudimo stažo ar motinystės socialinio draudimo stažo, nes stažo skaičiavimo laikotarpiu jam buvo suteiktos vaiko priežiūros atostogos, ligos socialinio draudimo stažas ar motinystės socialinio draudimo stažas jam skaičiuojamas iš 24 mėnesių laikotarpio, buvusio iki vaikai, kurio priežiūrai apdraustajam asmeniui suteiktos atostogos, sukako dveji metai.

21. Ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo stažas apskaičiuojamas pagal Apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registro duomenis ir (ar) darbdavių pateiktas pažymas.

IV SKYRIUS

LIGOS IŠMOKOS APSKAIČIAVIMO IR MOKĖJIMO YPATUMAI

22. Jeigu apdraustojo asmens, nurodyto Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 1–4 dalyse (turinčio darbo ar tarnybos santykius), laikinasis nedarbingumas įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1, 3 ir 4 punktuose nurodytais atvejais, prasidėjęs draudimo laikotarpiu, tęsiasi po atleidimo iš darbo ar tarnybos, ligos išmoka mokama tik dėl tos ligos ar traumos, dėl kurių jis tapo nedarbingas iki atleidimo iš darbo ar tarnybos, tačiau ne ilgiau kaip 5 kalendorines ligos dienas.

23. Jeigu apdraustojo asmens, nurodyto Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 1–4 dalyse (turinčio darbo ar tarnybos santykius asmens), laikinasis nedarbingumas dėl šeimos nario slaugos, prasidėjęs draudimo laikotarpiu, tęsiasi ir po apdraustojo asmens atleidimo iš darbo ar tarnybos, ligos išmoka mokama tik dėl tos ligos ar traumos, dėl kurių jo slaugomas šeimos narys tapo nedarbingas iki apdraustojo asmens atleidimo iš darbo ar tarnybos.

24. Jeigu apdraustojo asmens, nurodyto Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 1–4 dalyse (turinčio darbo ar tarnybos santykius asmens), laikinasis nedarbingumas dėl audinių, ląstelių ar organų paėmimo transplantacijai donorystės tikslu, prasidėjęs draudimo laikotarpiu, tęsiasi ir po apdraustojo asmens atleidimo iš darbo ar tarnybos, ligos išmoka mokama tik dėl šios priežasties ar komplikacijų dėl audinių, ląstelių ar organų paėmimo transplantacijai donorystės tikslu, dėl kurių jis tapo nedarbingas iki atleidimo iš darbo ar tarnybos.

25. Jeigu asmenų, nurodytų Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse bei 6 straipsnio 7 dalyje (neturinčių darbo ar tarnybos santykių asmenų) laikinasis nedarbingumas įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1, 3 ir 4 punktuose nurodytais atvejais, prasidėjęs draudimo laikotarpiu, tęsiasi pasibaigus draudimo laikotarpiui, ligos išmoka mokama tik dėl tos ligos ar traumos, dėl kurių jis tapo laikinai nedarbingas draudimo laikotarpiu, tačiau ne ilgiau kaip 5 kalendorines ligos dienas, einančias po laikotarpio, kurį šie asmenys laikomi apdraustaisiais asmenimis.

26. Jeigu asmenų, nurodytų Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse bei 6 straipsnio 7 dalyje (neturinčių darbo ar tarnybos santykių asmenų) laikinasis nedarbingumas dėl šeimos nario slaugos, prasidėjęs draudimo laikotarpiu, tęsiasi ir pasibaigus draudimo laikotarpiui, ligos išmoka mokama tik dėl tos ligos ar traumos, dėl kurių jo slaugomas šeimos narys tapo nedarbingas iki šio asmens draudimo pabaigos.

27. Jeigu asmenų, nurodytų Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse bei 6 straipsnio 7 dalyje (neturinčių darbo ar tarnybos santykių asmenų) laikinasis nedarbingumas dėl audinių, ląstelių ar organų paėmimo transplantacijai donorystės tikslu, prasidėjęs draudimo laikotarpiu, tęsiasi ir pasibaigus draudimo laikotarpiui, ligos išmoka mokama tik dėl šios priežasties ar komplikacijų dėl audinių, ląstelių ar organų paėmimo transplantacijai donorystės tikslu, dėl kurių jis tapo nedarbingas iki draudimo pabaigos.

28. Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje ir 6 straipsnio 7 dalyje nurodyti asmenys laikomi apdraustaisiais asmenimis, jeigu:

28.1. Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys Valstybinio socialinio draudimo įstatyme nustatyta tvarka ir terminais iki laikinojo nedarbingumo pradžios yra sumokėję ligos socialinio draudimo įmokas už paskutinį pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymą nustatytą laikotarpį;

28.2. už Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio 7 dalyje nurodytus asmenis mokamos ligos socialinio draudimo įmokos.

29. Įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje nurodytu atveju spendimą dėl asmens sveikatos būklės priima gydantis gydytojas.

30. Kai apdraustajam asmeniui, pasibaigus laikinajam nedarbingumui dėl Įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1, 3 ir 4 punktuose nurodytų priežasčių, toliau be pertraukos išduodamas elektroninis nedarbingumo pažymėjimas dėl Įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 2, 5–7 punktuose nurodytų priežasčių, ligos išmoka dėl pasikeitusių priežasčių mokama atitinkamai pagal Įstatymo 14 straipsnio 3 ar 4 dalies nuostatas.

31. Kai apdraustajam asmeniui, pasibaigus laikinajam nedarbingumui dėl Įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 2, 5–7 punktuose nurodytų priežasčių, toliau be pertraukos išduodamas elektroninis nedarbingumo pažymėjimas dėl Įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1, 3 ir 4 punktuose nurodytų priežasčių, ligos išmoka dėl pasikeitusių priežasčių mokama pagal Įstatymo 14 straipsnio 1 ir 2 dalies nuostatas.

32. Įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais, kai asmuo nušalinamas nuo darbo dėl ypač pavojingų arba nežinomos kilmės užkrečiamųjų ligų protrūkių arba epidemijų židiniuose nustatyto karantino režimo, Įstatymo 13 straipsnio 2 dalyje nustatyta ligos išmokos mokėjimo tvarka netaikoma.

33. Asmenims, nurodytiems Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 1–4 dalyse (turintiems darbo ar tarnybos santykius asmenims), tapusiems laikinai nedarbingiems Įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1, 3 ir 4 punktuose nurodytais atvejais, ligos išmoką 2 pirmąsias kalendorines nedarbingumo dienas, sutampančias su darbuotojo darbo (tarnybos) grafiku, moka darbdavys. Jeigu darbuotojas dirba keliuose darbovietėse, už 2 pirmąsias kalendorines nedarbingumo dienas moka kiekvienas darbdavys.

34. Trečiąją kalendorinę nedarbingumo dieną Įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje nustatyto dydžio ligos išmoka pradeda mokėti iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų. Ši išmoka mokama, kol asmuo atgauna darbingumą arba pripažįstamas nedarbingu ar iš dalies darbingu. Jeigu asmeniui Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba) nustato profesinės reabilitacijos paslaugų poreikį, ligos išmoka mokama iki pirmosios dalyvavimo profesinės reabilitacijos programoje dienos.

35. Apdraustiesiems asmenims, tapusiems laikinai nedarbingiems Įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 7 punkte nurodytu atveju, ligos išmoka iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų pradeda mokėti pirmąją laikinojo nedarbingumo dieną ir mokama, kol asmuo atgauna darbingumą arba pripažįstamas nedarbingu ar iš dalies darbingu, arba iki pirmosios dalyvavimo profesinės reabilitacijos programoje dienos.

36. Asmenims, nurodytiems Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse bei 6 straipsnio 7 dalyje (neturintiems darbo ar tarnybos santykių asmenims), tapusiems laikinai nedarbingiems Įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1, 3 ir 4 punktuose nurodytais atvejais, ligos išmoka pradeda mokėti iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų trečiąją laikinojo nedarbingumo dieną ir mokama, kol asmuo atgauna darbingumą arba pripažįstamas nedarbingu ar iš dalies darbingu, arba iki pirmosios dalyvavimo profesinės reabilitacijos programoje dienos.

37. Ūkininkams ir jų partneriams, šeimynos dalyviams, individualių įmonių savininkams, mažųjų bendrijų nariams ir ūkinių bendrijų tikriesiems nariams, įgijusiems teisę gauti ligos išmoką, ligos išmoka mokama neatsižvelgiant į pajamas.

38. Asmenims, laikinojo nedarbingumo, šeimos nario slaugos ar vaiko priežiūros laikotarpiu, nustatytu Įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 6 punkte, be pateisinamų priežasčių pažeidusiems elgesio nedarbingumo metu taisyklės, nustatytas sveikatos apsaugos ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintose Elektroninių nedarbingumo pažymėjimų bei elektroninių neštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų išdavimo taisyklėse (toliau – Elektroninių nedarbingumo pažymėjimų bei elektroninių neštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų išdavimo taisyklės), ligos išmoka Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinio skyriaus sprendimu neskiriama arba jos mokėjimas nutraukiamas nuo pažeidimo padarymo dienos. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinis skyrius nustato, ar priežastys pateisinamos.

39. Dokumentus su duomenimis apie galimus pareigūnų ar karių elgesio taisyklių nedarbingumo metu pažeidimus ir informaciją apie tai, kad elgesio taisyklės nedarbingumo metu pažeistos dėl nepateisinamų priežasčių, Karinių ir joms prilygintų struktūrų skyriui pateikia institucijos, kuriose tarnauja pareigūnas ar karys. Remiantis šiais dokumentais ir informacija, ligos išmoka Karinių ir joms prilygintų struktūrų skyriaus sprendimu neskiriama arba jos mokėjimas nutraukiamas nuo pažeidimo padarymo dienos.

V SKYRIUS

PROFESINĖS REABILITACIJOS IŠMOKOS APSKAIČIAVIMO IR MOKĖJIMO YPATUMAI

40. Teisę gauti profesinės rehabilitacijos išmoką taip pat turi asmenys, kurie atitinka Įstatymo 25 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytas sąlygas, tačiau buvo atleisti iš darbo (tarnybos) ligos, kuri yra viena iš priežasčių, lėmusių profesinės rehabilitacijos poreikį, metu ar dalyvavimo profesinės rehabilitacijos programoje laikotarpiu.

41. Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje ir 6 straipsnio 7 dalyje nurodyti asmenys laikomi apdraustaisiais asmenimis, jeigu:

41.1. Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys Valstybinio socialinio draudimo įstatyme nustatyta tvarka ir terminais iki profesinės rehabilitacijos programos yra sumokėję ligos socialinio draudimo įmokas už paskutinį pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymą nustatytą laikotarpį;

41.2. už Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio 7 dalyje nurodytus asmenis mokamos ligos socialinio draudimo įmokos.

42. Teritorinio skyriaus sprendimu paskirtosios profesinės rehabilitacijos išmokos mokėjimas nutraukiamas, kai:

42.1. asmuo miršta;

42.2. baigiasi profesinės rehabilitacijos programos laikas;

42.3. gaunamas Lietuvos darbo biržos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teritorinės darbo biržos (toliau – teritorinė darbo birža) pranešimas, kad profesinės rehabilitacijos programa sustabdoma ar nutraukiama. Profesinės rehabilitacijos išmokos mokėjimas nutraukiamas nuo tos dienos, nuo kurios sustabdomas ar nutraukiamas asmens dalyvavimas profesinės rehabilitacijos programoje.

43. Nutrauktos profesinės rehabilitacijos išmokos mokėjimas atnaujinamas nuo tos dienos, nuo kurios asmuo tęsia anksčiau pradėtą profesinės rehabilitacijos programą, gavus teritorinės darbo biržos pranešimą apie profesinės rehabilitacijos programos atnaujinimą.

44. Asmeniui, kuriam nustatytas profesinės rehabilitacijos paslaugų poreikis ir mokama ligos išmoka pagal Įstatymą arba pagal Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymą, pradėjus dalyvauti profesinės rehabilitacijos programoje, profesinės rehabilitacijos išmoka skiriama nuo pirmosios dalyvavimo profesinės rehabilitacijos programoje dienos. Ligos išmoka už laikotarpį, sutampantį su profesinės rehabilitacijos laikotarpiu, nemokama.

VI SKYRIUS

MOTINYSTĖS IŠMOKOS APSKAIČIAVIMO IR MOKĖJIMO YPATUMAI

45. Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje, 6 straipsnio 1, 4 ir 7 dalyse nurodyti asmenys laikomi apdraustaisiais asmenimis, jeigu:

45.1. Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys Valstybinio socialinio draudimo įstatyme nustatyta tvarka ir terminais, iki pagal Įstatymo 5 straipsnio 4 dalį tampa prilyginti asmenims, kuriems suteiktos nėštumo ir gimdymo atostogos, yra sumokėję motinystės socialinio draudimo įmokas už paskutinį pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymą nustatytą laikotarpį;

45.2. už Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio 1, 4 ir 7 dalyse nurodytus asmenis mokamos motinystės socialinio draudimo įmokos.

46. Motinystės išmoka pagal elektroninį nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimą skiriama ir mokama už visą nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpį, neatsižvelgiant į faktinį iki gimdymo praėjusių dienų skaičių.

47. Asmenys, gaunantys pajamų tik iš sporto, atlikėjo veiklos, pagal autorines sutartis arba iš individualios veiklos, laikomi turinčiais draudžiamųjų pajamų visą mėnesį, jeigu motinystės socialinio draudimo įmokos sumokėtos nuo pajamų sumos, ne mažesnės negu MMA; priešingu atveju šių asmenų draudžiamųjų pajamų turėjimo laikotarpis laikomas proporcingai mažesniu. Ūkininkams ir jų partneriams, šeimynos dalyviams, individualių įmonių savininkams, mažųjų bendrijų nariams ir ūkinių bendrijų tikriesiems nariams, įgijusiems teisę gauti išmoką, išmoka mokama neatsižvelgiant į pajamas.

48. Jeigu asmeniui, atleidžiamam iš darbo (tarnybos), išmokama išeitinė išmoka ar kompensacija už nepanaudotas kasmetines atostogas, paskirta motinystės išmoka mokama neatsižvelgiant į šias draudžiamąsias pajamas.

VII SKYRIUS

TĖVYSTĖS IŠMOKOS APSKAIČIAVIMO IR MOKĖJIMO YPATUMAI

49. Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje, 6 straipsnio 1, 4 ir 7 dalyse nurodyti asmenys laikomi apdraustaisiais asmenimis, jeigu:

49.1. Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys Valstybinio socialinio draudimo įstatyme nustatyta tvarka ir terminais, iki pagal Įstatymo 5 straipsnio 4 dalį tampa prilyginti asmenims, kuriems suteiktos tėvystės atostogos, yra sumokėję motinystės socialinio draudimo įmokas už paskutinį pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymą nustatytą laikotarpį;

49.2. už Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio 1, 4 ir 7 dalyse nurodytus asmenis mokamos motinystės socialinio draudimo įmokos.

50. Jeigu apdraustasis asmuo pasinaudoja ne visomis tėvystės atostogomis, o tik dalimi, tėvystės išmoka mokama už šią atostogų dalį.

51. Tėvystės išmoka išmokama pasibaigus tėvystės atostogoms.

52. Asmenys, gaunantys pajamų tik iš sporto, atlikėjo veiklos, pagal autorines sutartis arba iš individualios veiklos, laikomi turinčiais draudžiamųjų pajamų visą mėnesį, jeigu motinystės socialinio draudimo įmokos sumokėtos nuo pajamų sumos, ne mažesnės negu MMA; priešingu atveju šių asmenų draudžiamųjų pajamų turėjimo laikotarpis laikomas proporcingai mažesniu. Ūkininkams ir jų partneriams, šeimynos dalyviams, individualių įmonių savininkams, mažųjų bendrijų nariams ir ūkinių bendrijų tikriesiems nariams, įgijusiems teisę gauti išmoką, išmoka mokama neatsižvelgiant į pajamas.

VIII SKYRIUS

VAIKO PRIEŽIŪROS IŠMOKOS APSKAIČIAVIMO IR MOKĖJIMO YPATUMAI

53. Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje, 6 straipsnio 1, 4 ir 7 dalyse nurodyti asmenys laikomi apdraustaisiais asmenimis, jeigu:

53.1. Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys Valstybinio socialinio draudimo įstatyme nustatyta tvarka ir terminais, iki pagal Įstatymo 5 straipsnio 4 dalį tampa prilyginti asmenims, kuriems suteiktos vaiko priežiūros atostogos, yra sumokėję motinystės socialinio draudimo įmokas už paskutinį pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymą nustatytą laikotarpį;

53.2. už Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio 1, 4 ir 7 dalyse nurodytus asmenis mokamos motinystės socialinio draudimo įmokos.

54. Vaiko priežiūros išmoka mokama Įstatymo 23 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka, įskaitant vaiko gimimo dieną.

55. Vaiko priežiūros išmoka mokama už praėjusį mėnesį.

56. Jeigu kitas iš tėvų (tėvių), atitinkantis Įstatymo 22 straipsnio 1 dalies reikalavimus, kreipiasi dėl vaiko priežiūros išmokos už tą patį vaiką (ar tuos pačius vaikus), šios išmokos mokėjimo trukmė nustatoma pagal pirmojo iš tėvų (tėvių) pasirinkimą. Pasirinkta vaiko priežiūros išmokos mokėjimo trukmė nekeičiama.

57. Įstatymo 22 straipsnio 2 dalyje nustatytais atvejais skiriant išmoką laikotarpis, iš kurio draudžiamųjų pajamų apskaičiuojamas kompensuojamasis uždarbis, maksimalus ir minimalus mėnesinis kompensuojamasis uždarbis ir išmokos minimalus dydis, nustatomas įvertinant kitą dieną po nėštumo ir gimdymo atostogų pabaigos, o jeigu šių atostogų asmuo neturėjo, – vaiko gimimo, globos ar įvaikinimo dieną.

58. Kai vaiko priežiūros atostogos skirtingų vaikų priežiūrai tuo pat metu suteikiamos motinai (įmotei) ir tėvui (tėviui), kiekvienam mokama vaiko priežiūros išmoka tik už tą vaiką, kurio priežiūrai šios atostogos suteiktos.

59. Kai apdraustajam asmeniui suteikiamos pakartotinės vaiko priežiūros atostogos už tą patį vaiką ir jis turi teisę gauti vaiko priežiūros išmoką, toliau tęsiamas anksčiau paskirtos išmokos mokėjimas.

60. Mokant išmokas asmenims, gaunantiems pajamas tik iš sporto, atlikėjo veiklos, pagal autorines sutartis arba iš individualios veiklos, laikoma, kad draudžiamųjų pajamų jie turėjo visą mėnesį, jeigu motinystės socialinio draudimo įmokos sumokėtos nuo pajamų sumos, ne mažesnės negu MMA; priešingu atveju šių asmenų draudžiamųjų pajamų turėjimo laikotarpis laikomas proporcingai mažesniu. Ūkininkams ir jų partneriams, šeimynos dalyviams, individualių įmonių savininkams, mažųjų bendrijų nariams ir ūkinių bendrijų tikriesiems nariams, įgijusiems teisę gauti išmoką, išmoka mokama neatsižvelgiant į pajamas.

61. Jeigu asmeniui, atleidžiamam iš darbo (tarnybos), išmokama išeitinė išmoka ar kompensacija už nepanaudotas kasmetines atostogas, paskirtos vaiko priežiūros išmokos mokėjimas tęsiamas neatsižvelgiant į šias draudžiamąsias pajamas.

IX SKYRIUS

SOCIALINIO DRAUDIMO IŠMOKŲ SKYRIMAS IR MOKĖJIMAS

62. Pagrindas skirti ir mokėti ligos arba motinystės išmokas yra elektroninis nedarbingumo pažymėjimas arba elektroninis nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimas, išduotas per Elektroninių nedarbingumo pažymėjimų bei elektroninių nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų tvarkymo sistemą (toliau – EPTS).

63. Pagrindas skirti profesinės reabilitacijos išmoką yra Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos sprendimas dėl profesinės reabilitacijos paslaugų poreikio nustatymo ir profesinės reabilitacijos pažymėjimas, išduotas ir pratęstas socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintų Profesinės reabilitacijos pažymėjimų davimo taisyklių nustatyta tvarka. Pаметus profesinės reabilitacijos pažymėjimą, profesinės reabilitacijos išmoka išmokama pagal jo dublikatą.

64. Darbdavio pranešimo išmokai skirti (forma NP–SD) ir pranešimo apie apdraustajam asmeniui suteiktas (atšauktas) nėštumo ir gimdymo, tėvystės atostogas arba atostogas vaikui priežiūrėti (forma 9–SD) pildymo ir pateikimo taisyklės tvirtina Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktorius.

65. Ligos išmoka, profesinės reabilitacijos išmoka, motinystės išmoka ir tėvystės išmoka mokama už darbo dienas pagal kalendorių (taikoma 5 dienų darbo savaitė).

66. Vaiko priežiūros mėnesinė išmoka apskaičiuojama pagal teisės į išmoką atsiradimo metų vidutinį darbo dienų per mėnesį skaičių (taikoma 5 dienų darbo savaitė). Ne viso mėnesio išmoka apskaičiuojama pagal kalendorines to mėnesio dienas.

67. Kai socialinio draudimo išmokų gavimo laikotarpiu apdraustajam asmeniui išmokamos su darbo santykiais susijusios kompensacinio ar skatinamojo pobūdžio vienkartinės

išmokos, minėtosios socialinio draudimo išmokos mokamos neatsižvelgiant į tai, kad nuo šių išmokų mokamos socialinio draudimo įmokos.

68. Ligos išmoka už 2 pirmąsias ligos dienas išmokama darbo užmokesčio mokėjimo terminais tose darbovietėse, kuriose apdraustasis asmuo dirbo iki laikinojo nedarbingumo dienos.

69. Socialinio draudimo išmokoms gauti teritoriniam skyriui turi būti pateikti:

69.1. ligos išmokai – prašymas ir darbdavio pranešimas išmokai skirti (forma NP–SD). Asmenys, nurodyti Įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje, taip pat turi pateikti ir mokymosi ir (ar) kvalifikacijos pasiekimus (atitinkamo išsilavinimo įgijimą) įteisinantį dokumentą, jeigu jame esančių duomenų nėra valstybės ar žinybiniuose registruose, valstybės ir savivaldybės informacinėse sistemose. Asmenys, nurodyti Įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje, – ir pažymą apie jų draudimo pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio 4 dalį pabaigą; duomenis apie jų draudimo pabaigą teikia arba šią pažymą išduoda buvusi tarnyba (darbovietė) arba Karinių ir joms prilygintų struktūrų skyrius;

69.2. profesinės reabilitacijos išmokai – prašymas ir profesinės reabilitacijos pažymėjimas;

69.3. motinystės išmokai – prašymas ir darbdavio pranešimas išmokai skirti (forma NP–SD);

69.4. tėvystės išmokai – prašymas, įsakymo (potvarkio) dėl tėvystės atostogų suteikimo kopija, nuorašas ar išrašas (jeigu nepateiktas pranešimas apie apdraustajam asmeniui suteiktas (atšauktas) nėštumo ir gimdymo, tėvystės atostogas arba atostogas vaikui prižiūrėti (forma 9–SD), vaiko (vaikų) gimimo ir tėvystės faktą patvirtinantys dokumentai;

69.5. vaiko priežiūros išmokai – prašymas, vaiko (vaikų) gimimo faktą patvirtinantys dokumentai ir įsakymo (potvarkio) dėl vaiko (vaikų) priežiūros atostogų suteikimo kopija (kopijos), nuorašas (nuorašai) ar išrašas (išrašai) (jeigu nepateiktas pranešimas (pranešimai) apie apdraustajam asmeniui suteiktas (atšauktas) nėštumo ir gimdymo, tėvystės atostogas arba atostogas vaikui prižiūrėti (forma 9–SD).

70. Asmenys, nurodyti Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse bei 6 straipsnio 1 ir 7 dalyse (neturintys darbo ar tarnybos santykių asmenys), turintys teisę gauti socialinio draudimo išmokas, teritoriniam skyriui pateikia šiuos dokumentus:

70.1. ligos išmokai – prašymą. Asmenys, nurodyti Įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje, taip pat turi pateikti ir mokymosi ir (ar) kvalifikacijos pasiekimus (atitinkamo išsilavinimo įgijimą) įteisinantį dokumentą, jeigu jame esančių duomenų nėra valstybės ar žinybiniuose registruose, valstybės ir savivaldybės informacinėse sistemose. Asmenys, nurodyti Įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje, – ir pažymą apie jų draudimo pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio 4 dalį pabaigą; duomenis apie jų draudimo pabaigą teikia arba šią pažymą išduoda buvusi tarnyba (darbovietė) arba Karinių ir joms prilygintų struktūrų skyrius;

70.2. profesinės reabilitacijos išmokai – prašymą ir profesinės reabilitacijos pažymėjimą;

70.3. motinystės išmokai – prašymą;

70.4. tėvystės išmokai – prašymą, vaiko (vaikų) gimimo ir tėvystės faktą patvirtinančius dokumentus;

70.5. vaiko priežiūros išmokai – prašymą ir vaiko (vaikų) gimimo faktą patvirtinančius dokumentus.

71. Kai vaiko priežiūros išmokos gavėjas, kuriam suteiktos vaiko priežiūros atostogos, kreipiasi dėl vaiko priežiūros išmokos už kitą vaiką, įsakymo (potvarkio) dėl vaiko priežiūros atostogų suteikimo kito vaiko priežiūrai kopijos, nuorašo ar išrašo pateikti nereikia. Kai vaiko priežiūros išmokų gavimo laikotarpiu pasibaigia vaiko priežiūros atostogos vienam vaikui prižiūrėti, turi būti pateiktas įsakymo (potvarkio) kopija, nuorašas ar išrašas (jeigu nepateiktas pranešimas apie apdraustajam asmeniui suteiktas (atšauktas) nėštumo ir gimdymo, tėvystės atostogas arba atostogas vaikui prižiūrėti (forma 9–SD) dėl vaiko priežiūros atostogų kito vaiko priežiūrai.

72. Vaiko priežiūros ir tėvystės atostogų laikotarpis vaiko priežiūros ir tėvystės išmokai mokėti nustatomas pagal Apdraustųjų valstybinio socialinio draudimo ir valstybinio socialinio

draudimo išmokų gavėjų registro duomenis arba apdraustojo asmens pateiktą įsakymo (potvarkio) dėl vaiko priežiūros ar tėvystės atostogų suteikimo kopiją, nuorašą ar išrašą.

73. Kai į teritorinį skyrių dėl motinystės ar vaiko priežiūros išmokų kreipiasi asmuo, kuriam nėštumo metu ar nėštumo ir gimdymo atostogų arba vaiko priežiūros atostogų metu pasibaigė darbo sutartis arba kuris buvo atleistas iš tarnybos ir dėl to negavo vaiko priežiūros atostogų, atleidimo iš darbo (tarnybos) faktas nustatomas pagal Apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registro duomenis arba pateiktus dokumentus, įrodančius atleidimą iš darbo (tarnybos) (įsakymo (potvarkio) dėl atleidimo iš darbo (tarnybos), darbo sutarties, potvarkio kopija, nuorašas ar išrašas ir panašiai).

74. Kreipiantis dėl socialinio draudimo išmokos skyrimo, būtina pateikti reikiamų dokumentų originalus, išskyrus įsakymą (potvarkį) dėl tėvystės atostogų ar vaiko priežiūros atostogų suteikimo, arba dokumentą, įrodantį atleidimą iš darbo (tarnybos). Dokumentus atitinkamai socialinio draudimo išmokai skirti priėmęs valstybės tarnautojas privalo patvirtinti pateiktų dokumentų nuorašus ir dokumentų originalus grąžinti juos pateikusiam asmeniui. Nuostatų 69 ir 70 punktuose nurodyti dokumentai, patvirtinantys atitinkamą civilinės būklės aktą (tėvystę ir (ar) gimimą), pateikiami tik tuo atveju, jeigu šiuose dokumentuose nurodytų asmens duomenų nėra Lietuvos Respublikos gyventojų registre.

75. Jeigu prašymas skirti socialinio draudimo išmoką siunčiamas paštu, prie jo pridedami visų reikiamų dokumentų ir asmens tapatybę patvirtinančio dokumento patvirtintos kopijos, patvirtintos dokumentą išdavusios Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybės institucijos, notaro ar kito asmens, įgalioto atlikti notarinius veiksmus, arba konsulinio pareigūno, arba kito kompetentingo užsienio valstybės pareigūno, nuorašai ar išrašai.

76. Jeigu prašymas skirti socialinio draudimo išmoką teikiamas per Elektroninę gyventojų aptarnavimo sistemą, prie jo pridedami visų reikiamų dokumentų kopijos, patvirtintos dokumentą išdavusios Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybės institucijos, notaro ar kito asmens, įgalioto atlikti notarinius veiksmus, arba konsulinio pareigūno, arba kito kompetentingo užsienio valstybės pareigūno, nuorašai ar išrašai.

77. Kai apdraustasis asmuo motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmokos gavimo laikotarpiu gauna draudžiamųjų arba kitų darbinės veiklos pajamų, kurios pagal Įstatymą nėra draudžiamosios pajamos, už darbą, atliktą iki pirmosios atitinkamų atostogų dienos, jis teritoriniam skyriui pateikia atlikto darbo perdavimo–priėmimo aktą, autorinę sutartį, individualių įmonių, mažųjų bendrijų, tikrųjų ūkinių bendrijų ir komanditinių ūkinių bendrijų apskaitos dokumentus ar kitą darbo atlikimo pabaigos momentą pagrindžiantį dokumentą.

78. Kai apdraustasis asmuo motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmokos gavimo laikotarpiu gauna darbinės veiklos pajamų, kurios pagal Įstatymą nėra draudžiamosios pajamos, jis teritoriniam skyriui pateikia dokumentus, patvirtinančius gautų pajamų dydį ir laikotarpį, už kurį jos apskaičiuotos (pavyzdžiui, darbo užmokesčio (darbinės veiklos pajamų), gauto užsienyje, iš tarptautinės ar Europos Sąjungos institucijos arba užsienio valstybių institucijos, pažymą ir (ar) kitus dokumentus, pagrindžiančius darbinės veiklos pajamas, kurios pagal Įstatymą nėra draudžiamosios pajamos).

79. Įstatymo 18 straipsnio 3 dalyje, 21 straipsnio 3 dalyje ir 24 straipsnio 4 dalyje nurodytiems asmenims motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmokos (bendros išmokų sumos) dalis apskaičiuojama ir mokama pagal Apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registro duomenis ir (arba) draudėjo išduotas pažymas (draudėjo pateiktus duomenis) apie apdraustųjų asmenų gautas pajamas, ir (arba) Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Valstybinė mokesčių inspekcija) pateiktas metines pajamų deklaracijas, ir (arba) asmens pateiktus dokumentus, patvirtinančius darbinės veiklos pajamas, kurios pagal Įstatymą nėra draudžiamosios pajamos.

80. Darbinės veiklos pajamos, kurios pagal Įstatymą nėra draudžiamosios pajamos, suprantamos kaip tiesiogiai su asmens darbu (veikla) susijusios pajamos, gautos iš draudėjo, su kuriuo asmuo susijęs darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais, kaip šie santykiai apibrėžti Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme, nuo kurių neskaičiuojamos valstybinio socialinio

draudimo įmokos ligos socialiniam draudimui ir motinystės socialiniam draudimui (Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 3, 4, 8, 15, 16, 19 ir 22 punktuose nurodytos pajamos ir šio įstatymo 4 straipsnio 6 dalyje nurodytų asmenų gaunamos pajamos. Darbinės veiklos pajamomis taip pat laikomos šioje pastraipoje nurodytos užsienyje gautos pajamos.

81. Apie darbinės veiklos pajamų, kurios pagal Įstatymą nėra draudžiamosios pajamos, gavimą apdraustasis asmuo turi teisę pranešti teritoriniam skyriui iki metinės pajamų deklaracijos pateikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai.

82. Asmenys, pageidaujantys gauti vaiko priežiūros išmokos (bendros išmokų sumos) dalį už praėjusį mėnesį, iki duomenų už tą mėnesį pateikimo Apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registrai arba asmenys, pageidaujantys gauti motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmokos (bendros išmokų sumos) dalį, iki metinės pajamų deklaracijos pateikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai pateikia praėjusio mėnesio darbo užmokesčio (darbinės veiklos pajamų), gauto visose darbovietėse, pažymą (pažymas) ir (ar) dokumentus, patvirtinančius gautų pajamų dydį ir laikotarpį, už kurį jos apskaičiuotos (pavyzdžiui, darbo užmokesčio (darbinės veiklos pajamų), gauto iš užsienio, tarptautinės ar Europos Sąjungos institucijos arba užsienio valstybių institucijos, pažymą ir (ar) kitus dokumentus, pagrindžiančius darbinės veiklos pajamas, kurios pagal Įstatymą nėra draudžiamosios pajamos). Šiuo atveju išmokos dalis apskaičiuojama ir mokama Nuostatų 86 punkte nurodytais terminais nuo darbo užmokesčio (darbinės veiklos pajamų) pažymos ir (ar) dokumentų, patvirtinančių gautų pajamų dydį ir laikotarpį, už kurį jos apskaičiuotos, gavimo teritoriniame skyriuje dienos. Teikiant ilgesnio nei vieno mėnesio laikotarpio darbo užmokesčio (darbinės veiklos pajamų) pažymas, turi būti nurodytas atskirai kiekvieno kalendorinio mėnesio darbo užmokestis (darbinės veiklos pajamos).

83. Iš Nuostatų 82 punkte nurodytiems asmenims paskirtos motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmokos (bendros išmokų sumos) dydžio atimamos tą patį mėnesį, už kurį mokama atitinkamai motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmokos (bendros išmokų sumos) dalis, apskaičiuotos pajamos ir (ar) išmokos, nurodytos Įstatymo 18 straipsnio 3 dalyje, 21 straipsnio 3 dalyje ir 24 straipsnio 4 dalyje. Motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmokos (bendros išmokų sumos) dalis mokama tuo atveju, kai apskaičiuotos pajamos ir (ar) išmokos yra mažesnės nei paskirtoji atitinkama motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmoka (bendra paskirtų išmokų suma). Jeigu apskaičiuotų pajamų ir (ar) išmokų dydis didesnis už paskirtąją motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmoką (bendrą išmokų sumą) arba jai lygus, ši išmoka (bendra išmokų suma) nemokama.

84. Kai motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmokos (bendros išmokų sumos) dalis mokama ne už visą mėnesį, lyginamos tik tos asmens pajamos ir (ar) išmokos, kurios apskaičiuotos motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmokos (bendros išmokų sumos) dalies mokėjimo laikotarpiu pagal asmens pateiktą darbo užmokesčio (darbinės veiklos pajamų) pažymą (pažymas) ir (ar) dokumentus, patvirtinančius gautų pajamų dydį ir laikotarpį, už kurį jos apskaičiuotos. Kai motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmokos (bendros išmokų sumos) mokėjimo laikotarpiu išmokos (bendros išmokų sumos) gavėjui atleidimo iš darbo (tarnybos) dieną išmokama išeitinė išmoka ar kompensacija už nepanaudotas kasmetines atostogas, išmokamos su darbo santykiais susijusios kompensacinio ar skatinamojo pobūdžio vienkartinės išmokos, jis turi pateikti pažymą apie šias išmokas, kurioje konkrečiai nurodomas gavimo mėnuo. Apskaičiuojant atitinkamos išmokos ir minėtų pajamų skirtumą, užsienyje gautos pajamos perskaičiuojamos pagal Lietuvos Respublikos centrinio banko nustatytą oficialų valiutų kursą atitinkamų pajamų gavimo dieną.

85. Vaiko priežiūros išmokos (bendros išmokų sumos) dalies už praėjusį mėnesį dydis apskaičiuojamas pateikus duomenis apie apdraustajam asmeniui apskaičiuotas pajamas.

86. Sprendimas dėl motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmokos (bendros išmokų sumos) dalies mokėjimo priimamas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo reikiamų dokumentų ir (ar) duomenų gavimo teritoriniame skyriuje. Ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo atitinkamos išmokos (bendros išmokų sumos) dalis pervedama į gavėjo asmeninę sąskaitą kredito ar mokėjimo įstaigoje.

87. Kreipimosi dėl socialinio draudimo išmokos skyrimo data laikoma diena, kurią priimtas prašymas. Jeigu prašymas skirti socialinio draudimo išmoką teritoriniam skyriui siunčiamas paštu, kreipimosi data laikoma prašymo išsiuntimo diena, pažymėta vietos pašto spaude. Jeigu prie prašymo pridėti ne visi reikiami dokumentai arba negauti duomenys, kurių reikia socialinio draudimo išmokai skirti, ir prašymo socialinio draudimo išmokai skirti priėmimo metu trūkstami dokumentai ir duomenys pareiškėjui nebuvo nurodyti, teritorinis skyrius per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos turi pranešti raštu pareiškėjui, kokie dokumentai ir (ar) duomenys turi būti pateikti papildomai.

88. Sprendimas dėl socialinio draudimo išmokų skyrimo turi būti priimtas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo su visais reikiama dokumentais ir (ar) duomenimis gavimo teritoriniame skyriuje dienos.

89. Draudėjas (-ai) duomenis apie draudžiamąsias pajamas teritoriniam skyriui pateikia ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo elektroninio neštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimo pateikimo jam arba tėvystės ar vaiko priežiūros atostogų suteikimo.

90. Kai asmuo, gaunantis motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmoką, praneša apie gautas darbinės veiklos pajamas, kurios pagal Įstatymą nėra draudžiamosios pajamos, iki metinės pajamų deklaracijos pateikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai, išmokos mokėjimas sustabdomas, kol bus pateikti dokumentai, patvirtinantys gautų pajamų dydį ir laikotarpį, už kurį jos apskaičiuotos. Sprendimas atnaujinti išmokos (jos dalies) mokėjimą turi būti priimamas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo reikiamų duomenų ir dokumentų gavimo teritoriniame skyriuje.

91. Kai asmens prašymas skirti socialinio draudimo išmoką yra pateiktas per Elektroninę gyventojų aptarnavimo sistemą, sprendimo skirti ar neskirti socialinio draudimo išmokos nuorašas asmeniui pateikiamas per šią sistemą.

92. Karinių ir joms prilygintų struktūrų skyrius ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo institucijos, kurioje tarnauja pareigūnas ar karys, prašymo pateikti sprendimą gavimo institucijai, kurioje tarnauja pareigūnas ar karys, pateikia sprendimo dėl ligos išmokos skyrimo pareigūnui ar kariui nuorašą.

93. Socialinio draudimo išmokos ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo sprendimo dėl socialinio draudimo išmokų skyrimo priėmimo pervedamos į socialinio draudimo išmokos gavėjo nurodytą asmeninę sąskaitą kredito ar mokėjimo įstaigoje.

94. Tais atvejais, kai sprendimas dėl tėvystės išmokos skyrimo priimamas nepasibaigus tėvystės atostogoms, išmoka per 5 darbo dienas nuo šių atostogų pabaigos pervedama atitinkamai į išmokos gavėjo nurodytą asmeninę sąskaitą kredito ar mokėjimo įstaigoje.

95. Jeigu apdraustajam asmeniui ligos išmoka permokama dėl to, kad jam darbingumo lygis, pagal kurį paskiriama ir (ar) mokama valstybinė socialinio draudimo netekto darbingumo pensija, nustatomas atgaline data, permokėta ligos išmoka išieškoma Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 21 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

96. Teritorinis skyrius, remdamasis Socialinės paramos šeimai informacinėje sistemoje užregistruotais duomenimis apie tai, kad apdraustojo asmens, turinčio teisę į vaiko priežiūros išmoką, vaikui nustatyta laikinoji ar nuolatinė globa ar, kad apdraustajam asmeniui, turinčiam teisę gauti vaiko priežiūros išmoką, teismo sprendimu laikinai ar neterminuotai apribota tėvų (tėvo ar motinos) valdžia arba apdraustasis asmuo teismo nutartimi atleistas ar nušalintas nuo globėjo pareigų, per 10 darbo dienų nuo šių duomenų užregistravimo praneša apie tai apdraustojo asmens darbdaviui ir priima sprendimą neskirti vaiko priežiūros išmokos ar nutraukti jos mokėjimą nuo kitos dienos nuo laikinosios globos nustatymo dienos, teismo sprendimo ar nutarties įsiteisėjimo dienos arba nuo skubiai vykdytino sprendimo ar nutarties įvykdymo dienos, taip pat ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šio sprendimo priėmimo išsiunčia apdraustajam asmeniui sprendimo nuorašą. Sprendime nurodoma vaiko priežiūros išmokos neskyrimo arba jos mokėjimo nutraukimo priežastis ir sprendimo apskundimo tvarka bei terminai.

97. Meno kūrėjo statusą turintiems darbingo amžiaus asmenims socialinio draudimo išmokos apskaičiuojamos ir mokamos Nuostatų 28, 41, 45, 49 ir 53 punktuose nustatyta tvarka,

laikant, kad šie asmenys teisės į socialinio draudimo išmoką atsiradimo dieną draudžiami ligos ir motinystės socialiniu draudimu.

98. Jeigu laikotarpiu, pagal kurio draudžiamąsias pajamas turi būti apskaičiuojamas kompensuojamasis uždarbis socialinio draudimo išmokų dydžiams nustatyti, meno kūrėjo statusą turintis asmuo negavo pajamų arba šio asmens per mėnesį gautos pajamos, nuo kurių skaičiuojamos ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo įmokos, nesiekia MMA, laikoma, kad šio asmens mėnesio draudžiamosios pajamos meno kūrėjo statuso turėjimo laikotarpiu yra lygios MMA.

99. Paskirtos socialinio draudimo išmokos neperskaičiuojamos, kai meno kūrėjo statusą turinčio asmens draudimo valstybės lėšomis suma perskaičiuojama Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. birželio 14 d. nutarimu Nr. 647 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

100. Mokant socialinio draudimo išmokas neatsižvelgiama į meno kūrėjo statusą turinčio asmens draudimo valstybės lėšomis sumas.

X SKYRIUS

PAREIGŪNAMS IR KARIAMS TAIKOMOS PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NUOSTATOS

101. Iki pareigūnams ir kariams bus mokamos viso dydžio socialinio draudimo išmokos iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto ligos socialinio draudimo ir motinystės socialiniam draudimui skirtų lėšų Karinių ir joms prilygintų struktūrų skyrius per 5 darbo dienas nuo sprendimo skirti socialinio draudimo išmoką priėmimo raštu praneša institucijai, kurioje tarnauja pareigūnas ar karys, apie pareigūnui ar kariui paskirtą ir mokamą (išmokėtą) socialinio draudimo išmoką. Kartu pateikiama informacija apie pareigūnui ar kariui iš institucijai, kurioje tarnauja pareigūnas ar karys, skirtų valstybės biudžeto asignavimų mokėtinos socialinio draudimo išmokos ar jos dalies pagal Įstatymą dydį, kurį apskaičiuoja Karinių ir joms prilygintų struktūrų skyrius. Institucija, kurioje tarnauja pareigūnas ar karys, gavusi šią informaciją, pareigūnui ar kariui skiria ir moka kompensuojamojo uždarbio dalį, kuri apskaičiuojama kaip mokėtinos ir išmokėtos socialinio draudimo išmokos skirtumas.

102. Apdraustaisiais tapę atleisti vidaus tarnybos sistemos pareigūnai bei apdraustaisiais tapę nuo 2017 m. sausio 1 d. išleisti į atsargą profesinės karo tarnybos kariai dėl kompensuojamojo uždarbio dalies, kuri apskaičiuojama kaip mokėtinos ir išmokėtos socialinio draudimo išmokos skirtumas, skyrimo ir mokėjimo rašytinį laisvos formos prašymą pateikia vidaus reikalų statutinei įstaigai ar krašto apsaugos sistemos institucijai, kurioje jie tarnavo paskiausiai, nurodydami sąskaitą mokėjimo įstaigoje, į kurią turėtų būti pervedama minėta kompensuojamojo uždarbio dalis. Gavusi šį prašymą vidaus reikalų statutinė įstaiga bei krašto apsaugos sistemos institucija Karinių ir joms prilygintų struktūrų skyriui pateikia laisvos formos prašymą dėl informacijos apie mokėtiną kompensuojamojo uždarbio dalį bei paskirtas ir mokamas (išmokėtas) socialinio draudimo išmokas pagal Įstatymą gavimo. Karinių ir joms prilygintų struktūrų skyrius ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo vidaus reikalų statutinės įstaigos ar krašto apsaugos sistemos institucijos prašymo gavimo dienos raštu praneša šiai institucijai apie atleistam vidaus tarnybos sistemos pareigūnui ar išleistam į atsargą profesinės karo tarnybos kariui paskirtą ir mokamą (išmokėtą) socialinio draudimo išmoką, kartu pateikia informaciją apie atleistam vidaus tarnybos sistemos pareigūnui ar išleistam į atsargą profesinės karo tarnybos kariui iš vidaus reikalų statutinei įstaigai ar krašto apsaugos sistemos institucijai, kurioje jie tarnavo paskiausiai, skirtų valstybės biudžeto asignavimų mokėtinos socialinio draudimo išmokos ar jos dalies pagal Įstatymą dydį. Vidaus reikalų statutinė įstaiga bei krašto apsaugos sistemos institucija, kurioje atleistas vidaus tarnybos sistemos pareigūnas ar išleistas į atsargą profesinės karo tarnybos karys tarnavo paskiausiai, gavusi šią informaciją atleistam vidaus tarnybos sistemos pareigūnui ar išleistam į atsargą profesinės karo tarnybos kariui

skiria ir moka kompensuojamojo uždarbio dalį, kuri apskaičiuojama kaip mokėtinės ir išmokėtos socialinio draudimo išmokos skirtumas.

103. Teisę gauti ligos, motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros išmoką turi apdraustieji asmenys, jeigu jie atitinkamai iki laikinojo nedarbingumo, nėštumo ir gimdymo atostogų, tėvystės atostogų ar vaiko priežiūros atostogų pradžios ligos socialinio draudimo ir (ar) motinystės socialinio draudimo stažo neįgijo dėl to, kad nurodytais laikotarpiais buvo draudžiami kaip asmenys, išvardyti iki 2017 m. sausio 1 d. galiojusio Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1, 2 ir 4 punktuose, ir pertrauka nuo šio draudimo pabaigos iki ligos socialinio draudimo ir (ar) motinystės socialinio draudimo pradžios neviršija 3 mėnesių. Tokiu atveju, be kitų dokumentų, nurodytų Nuostatų 69–78 punktuose, ligos, motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokoms gauti turi būti pateikta pažyma apie jų draudimo pagal galiojusio iki 2017 m. sausio 1 d. Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1, 2 ir 4 punktus pabaigą, kurią išduoda buvusi tarnyba (darbovietė) arba Karinių ir joms prilygintų struktūrų skyrius.

Lietuvos Respublikos
Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Linas Kukairaitis

Tėvystės atostogų vedėja

Alesia Rynkevič

2017-03-24

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1997 M. SPALIO 28 D.
NUTARIMO NR. 1191 „DĖL VALSTYBINIO SAVANORIŠKOJO SOCIALINIO
DRAUDIMO LIGOS IR MOTINYSTĖS PAŠALPOMS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO**

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. spalio 28 d. nutarimą Nr. 1191 „Dėl Valstybinio savanoriškojo socialinio draudimo ligos ir motinystės pašalpoms taisyklių patvirtinimo“ ir jį išdėstyti nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL VALSTYBINIO SAVANORIŠKOJO SOCIALINIO DRAUDIMO TAISYKLIŲ
PATVIRTINIMO**

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 7 straipsnio 1 dalimi ir 12 straipsnio 8 dalimi bei Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Patvirtinti Valstybinio savanoriškojo socialinio draudimo taisykles (pridedama).“

Ministras Pirmininkas

Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Lietuvos Respublikos
Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Linas Kukuraitis

Teisės šerius vedėja

Alesia Rynkevič

2017-03-24

VALSTYBINIO SAVANORIŠKOJO SOCIALINIO DRAUDIMO TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROJI DALIS

1. Valstybinio savanoriškojo socialinio draudimo taisyklės (toliau – Taisyklės) reguliuoja valstybinio savanoriškojo socialinio draudimo ligos ir motinystės išmokoms (toliau – savanoriškasis draudimas) įmokų bei ligos ir motinystės išmokų (toliau – išmokos) mokėjimo tvarką, dydžius, išmokų skyrimo ir mokėjimo sąlygas bei sutarčių sudarymo tvarką.

2. Taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme ir Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatyme (toliau – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymas) apibrėžtas sąvokas.

3. Asmenys savanoriškuoju draudimu draudžiasi individualiai, sudarydami valstybinio savanoriškojo socialinio draudimo ligos ir motinystės išmokoms sutartis (toliau – savanoriškojo draudimo sutartis).

II SKYRIUS SAVANORIŠKOJO DRAUDIMO ĮMOKOS

4. Mažiausia savanoriškojo draudimo įmoka – 2,90 euro per mėnesį. Apdraustojo asmens pageidavimu ši suma gali būti didinama dvigubai, trigubai ir daugiau kartų. Didžiausia savanoriškojo draudimo įmoka – 57,92 euro per mėnesį.

5. Savanoriškojo draudimo įmokų dydį pasirenka apdraustasis asmuo, sudarydamas savanoriškojo draudimo sutartį kalendoriniams metams. Tais metais savanoriškojo draudimo įmokų dydis nekeičiamas.

6. Savanoriškojo draudimo įmokos mokamos ne rečiau kaip kartą per ketvirtį, bet ne vėliau kaip einamojo ketvirčio paskutinę darbo dieną. Savanoriškojo draudimo sutartyje aptariamas savanoriškojo draudimo įmokų dydis, jų mokėjimo terminai ir periodiškumas (apdraustasis asmuo gali įsipareigoti savanoriškojo draudimo įmokas mokėti kas mėnesį ir panašiai).

7. Jeigu išmokos gavimo laikotarpiu savanoriškojo draudimo įmokos nemokamos, šio laikotarpio kalendoriniai mėnesiai neįskaitomi į savanoriškojo draudimo laiką. Jeigu apdraustojo asmens pageidavimu savanoriškojo draudimo įmokos už išmokos gavimo mėnesius mokamos, tuomet šie mėnesiai įskaitomi į savanoriškojo draudimo laiką.

8. Sumokėtos savanoriškojo draudimo įmokos negrąžinamos nutraukus savanoriškojo draudimo sutartį pagal Taisyklių 20–22 punktus.

III SKYRIUS TEISĖ Į IŠMOKĄ

9. Ligos išmoka mokama tik paties apdraustojo asmens ligos ar sužalojimo atveju.

10. Išmokos skiriamos ir mokamos, jeigu laikinasis nedarbingumas prasidėjo praėjus ne mažiau kaip 6 mėnesiams po savanoriškojo draudimo sutarties įsigaliojimo ir už šį laikotarpį sumokėtos savanoriškojo draudimo įmokos.

11. Išmoka gali būti išmokėta, jeigu dėl jos kreipiamasi per 12 mėnesių nuo ligos pabaigos ar nėštumo ir gimdymo atostogų pabaigos.

12. Išmokos, kurios priklausė apdraustajam asmeniui ir kurių jis dėl mirties negavo, išmokamos asmenims, kuriems paveldėjimo tvarka pereina mirusiojo asmens turtas, kai jie pateikia paveldėjimo teisės liudijimą, nepaisant Taisyklių 11 punkte numatyto termino.

13. Išmokas skiria ir moka Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniai skyriai (toliau – Fondo valdybos teritoriniai skyriai) pagal elektroninius nedarbingumo pažymėjimus ar elektroninius nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimus, išduotus vadovaujantis Elektroninių nedarbingumo pažymėjimų bei elektroninių nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų išdavimo taisyklėmis, tvirtinamomis sveikatos apsaugos bei socialinės apsaugos ir darbo ministru.

IV SKYRIUS IŠMOKOS DYDIS IR MOKĖJIMO TRUKMĖ

14. Išmokos ir savanoriškojo draudimo įmokų mokėjimo trukmė nurodyta Taisyklių 1 priede, o išmokų dydis – Taisyklių 2 priede. Kiekvieną kartą skiriant išmoką, jos mokėjimo laikotarpis apskaičiuojamas taip: iš Taisyklių 1 priede nurodytos trukmės atimama suma tų kalendorinių dienų, už kurias nuo draudimo laikotarpio pradžios jau buvo gautos išmokos. Išmoka mokama už kalendorines dienas. Keičiantis savanoriškojo draudimo įmokų dydžiui, proporcingai skaičiuojamas ir išmokos dydis.

15. Kai savanoriškojo draudimo trukmė viršija ilgiausią savanoriškojo draudimo įmokų mokėjimo trukmę, nurodytą Taisyklių 1 priede, už kiekvienų papildomų 3 mėnesių savanoriškojo draudimo įmokų mokėjimo trukmę ilgiausia šiame priede nurodyta išmokų mokėjimo trukmė pratęsiama 5 kalendorinėmis dienomis.

16. Kai yra draudimo pertraukų, nustatant teisę į išmoką, sumuojamas visas draudimo laikas, jeigu bendra draudimo pertraukų trukmė neviršija 3 mėnesių.

17. Kai susirgęs apdraustasis asmuo pripažįstamas nedarbingu arba iš dalies darbingu, taip pat kai apdraustajam asmeniui sukanca senatvės pensijos amžius, išmoka išmokama už laiką, atitinkantį savanoriškojo draudimo įmokų mokėjimo trukmę, nustatytą Taisyklių 1 priede.

V SKYRIUS SAVANORIŠKOJO DRAUDIMO SUTARTIS

18. Savanoriškojo draudimo sutartis sudaroma su Fondo valdybos teritoriniu skyriumi. Savanoriškojo draudimo sutartis sudaroma raštu, atvykus į Fondo valdybos teritorinį skyrių, arba Elektroninės gyventojų aptarnavimo sistemos (toliau – EGAS) priemonėmis, elektroninį dokumentą pasirašius saugiu elektroniniu parašu, sukurtu saugia parašo formavimo įranga ir patvirtintu galiojančiu kvalifikuotu sertifikatu. Savanoriškojo draudimo sutartis sudaroma vieniams kalendoriniams metams. Jeigu apdraustasis asmuo pageidauja pratęsti savanoriškojo draudimo

sutarties galiojimą, šios sutarties galiojimas pratęsiamas kitiems metams tomis pačiomis sąlygomis, kokiomis ji buvo sudaryta, arba kitomis sąlygomis. Jeigu apdraustasis asmuo, likus mėnesiui iki savanoriškojo draudimo sutarties galiojimo pabaigos, nepareiškia noro jos nutraukti, šios sutarties galiojimas pratęsiamas tomis pačiomis sąlygomis, kokiomis ji buvo sudaryta.

19. Savanoriškojo draudimo sutarties formą ir draudimo sutarties sudarymo EGAS priemonėmis tvarką nustato Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

20. Nesumokėjus savanoriškojo draudimo įmokų už 2 ketvirčius iš eilės, savanoriškojo draudimo sutartis nutraukiama Fondo valdybos teritorinio skyriaus sprendimu ir apie tai raštu informuojamas apdraustasis asmuo.

21. Taisyklių 17 punkte numatytais atvejais savanoriškojo draudimo sutartis nutraukiama nuo apdraustojo asmens pripažinimo nedarbingu ar iš dalies darbingu arba senatvės pensijos amžiaus sukakties dienos.

22. Kai savanoriškojo draudimo sutartį sudaręs asmuo pradedamas drausti ligos socialiniu draudimu ir (ar) motinystės socialiniu draudimu, savanoriškojo draudimo sutartis ir draudimo trukmės skaičiavimas sustabdomi nuo to momento, kai savanoriškojo draudimo sutartį sudaręs asmuo pradedamas drausti ligos socialiniu draudimu ir (ar) motinystės socialiniu draudimu. Šiuo atveju išmokos mokėjimas pagal savanoriškojo draudimo sutartį nutraukiamas, išskyrus atvejus, kai iki teisės į ligos ar motinystės išmoką pagal Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą atsiradimo dienos asmuo dar nėra įgijęs reikalaujamo ligos socialinio draudimo ar motinystės socialinio draudimo stažo. Savanoriškojo draudimo sutartis gali būti atnaujinta ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo jos sustabdymo, jeigu asmuo pradeda mokėti savanoriškojo draudimo įmokas. Tokiu atveju Taisyklių 16 punktas netaikomas, o neatnaujintą savanoriškojo draudimo sutartį Fondo valdybos teritorinis skyrius nutraukia.

Lietuvos Respublikos
Socialinės apsaugos ir darbo ministerias

Linas Kukuras

Teisės skyriaus vedėja

Alėša Rynkevič

2017-03-24

**LIGOS IR MOTINYSTĖS IŠMOKOS IR SAVANORIŠKOJO DRAUDIMO ĮMOKŲ
MOKĖJIMO TRUKMĖ**

Įmokų mokėjimo trukmė (mėnesiais)	6	9	12	15	18	21	24	27	30	33	36	39	42	45	48
Ilgiausia išmokos mokėjimo trukmė (dienomis)	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	75	80

Lietuvos Respublikos
Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Linas Kukuraišis

Teksto patvirtinimo vedėja

Alesia Rynkevič

2017-03-24

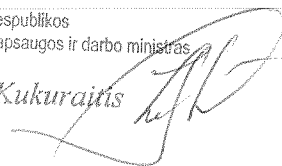

LIGOS IR MOTINYSTĖS IŠMOKOS DYDIS (EURAIS)

Įmoka	Išmoka už ligos ar motinystės dieną
2,90	2,49
5,79	4,96
8,69	7,45
11,58	9,94
14,48	12,43
17,38	14,89
20,27	17,38
23,17	19,87
26,07	22,33
28,96	24,82
31,86	27,32
34,75	29,81
37,65	32,27
40,55	34,76
43,44	37,25
46,34	39,71
49,24	42,20
52,13	44,69
55,03	47,18
57,92	49,64

Lietuvos Respublikos
Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Linas Kukuraišis

Teksto šaltinis vedėja
Alesia Rynkevič
2017-03-24

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo
ministerijai

2016-12-30 Nr. (1.6)KT-1441
I 2016-10-20 Nr. (23.1-21) SD-6280

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2001 M. SAUSIO 25 D. NUTARIMO NR. 86 „DĖL LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO PAŠALPŲ NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1997 M. SPALIO 28 D. NUTARIMO NR. 1191 „DĖL VALSTYBINIO SAVANORIŠKOJO SOCIALINIO DRAUDIMO LIGOS IR MOTINYSTĖS PAŠALPOMS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728, 32.1 papunkčiu, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 25 d. nutarimo Nr. 86 „Dėl Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. spalio 28 d. nutarimo Nr. 1191 „Dėl Valstybinio savanoriškojo socialinio draudimo ligos ir motinystės pašalpoms taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą, teikia teisinę išvadą.

I. Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 25 d. nutarimo Nr. 86 „Dėl Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto (toliau – Projektas)

Teisingumo ministerija, įvertinusi Projektu numatomo teisinio reguliavimo tikslą, galimas pasekmes, pastabų ir pasiūlymų neturi.

Įvertinus Projektu numatomo teisinio reguliavimo priemones, atkreiptinas dėmesys į šiuos aspektus.

1. Projekto 1 punkte, kaip teisinis Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatų (toliau – Nuostatai) tvirtinimo pagrindas, be kita ko, nurodomas nauja redakcija išdėstytas įsigaliosiantis Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymas (toliau – Įstatymas). Vis tik, įvertinus Įstatymo turinį, atkreiptinas dėmesys, kad Įstatyme nėra nustatyto bendro pavidimo Lietuvos Respublikos Vyriausybei viską, kas susiję su Įstatymo įgyvendinimu, reguliuoti Nuostatuose. Konkretūs klausimai, pavedami detalizuoti Nuostatuose, nustatyti ir aiškiai įvardyti atskirose Įstatymo normose (žr. Įstatymo 3 straipsnio 5 dalį, 6 straipsnio 6 dalį, 14 straipsnio 6 dalį ir kt.). Atsižvelgiant į tai, siūlytina tikslinti Projekto 1 punkte nurodomą teisinį

Nuostatų tvirtinimo pagrindą, detaliai įvardijant tik tas Įstatymo straipsnių dalis, kuriose tiesiogiai pavesta Vyriausybei reguliuoti atitinkamus santykius. Taip pat derėtų tikslinti Nuostatų 1 punkte siūlomą nustatyti reguliavimo sritį, atsižvelgiant į Įstatymu tiesiogiai Vyriausybei pavedamų reguliuoti klausimų grupes (derinant su Nuostatų skyrių pavadinimais).

2. Remiantis prieš tai dėstytais argumentais, kartu turėtų būti peržiūrimi Nuostatų skyrių pavadinimai ir atitinkamuose skyriuose siūlomos nustatyti taisyklės:

2.1 Nuostatų II skyriuje, remiantis Įstatymo 6 straipsnio 6 dalimi, gali būti nustatyta tvarka, kuria remiantis apskaičiuojamas *vidutinis mėnesinis kompensuojamasis uždarbis* išmokoms apskaičiuoti. Atsižvelgiant į tai, tikslintinas Nuostatų II skyriaus pavadinimas ir atitinkamai peržiūrimos nuostatos, įvertinant jų nustatymo galimumą šiame skyriuje. Manytina, Nuostatų 11 punkto paskutinė pastraipa nėra Nuostatų reguliavimo dalykas, o ir jo nustatymo pavedimo Vyriausybei nėra numatyta Įstatyme.

2.2 Įstatymo 3 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad *ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo stažas apskaičiuojamas* Vyriausybės tvirtinamuose Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka. Atitinkamai tikslintinas Nuostatų III skyriaus pavadinimas.

2.3 Nuostatų IV skyriuje gali būti įgyvendinamos Įstatymo 14 straipsnio 6 dalies nuostatos, pagal kurias ligos išmoka *apskaičiuojama ir mokama* Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka; Įstatymo 15 straipsnio 2 dalyje nustatyta taisyklė, jog asmenims, be pateisinamų priežasčių pažeidusiems elgesio nedarbingumo metu tvarką, ligos išmoka *neskiriama arba jos mokėjimas nutraukiamas* nuo pažeidimo padarymo dienos Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka. Atsižvelgiant į minėtų pavedimų formuluotes, siūlytina tikslinti Nuostatų IV skyriaus pavadinimą ir atitinkamai peržiūrėti nuostatas, įvertinant jų nustatymo galimumą šiame skyriuje. Manytina, kad Įstatyme nėra pavesta Vyriausybei detalizuoti Nuostatų 25 punkte ir jo papunkčiuose siūlomų nustatyti taisyklių. Argumentuotai nusprendus priešingai, minėtos taisyklės turi būti pagrįstos, tikslinama nuostata „paskutinį pagal Įstatymą nustatytą laikotarpį“, apibrėžiant, koks laikotarpis būtų laikomas „paskutiniu“. Analogiškai pastebėjimai *mutatis mutandis* išsakytini Nuostatų 51, 63, 72, 79 punktų ir jų papunkčių nuostatoms.

2.4 Įstatymo 27-29 straipsniuose nustatyti konkretūs įgaliojimai Vyriausybei, kas turi būti įgyvendinta Nuostatuose: profesinės rehabilitacijos išmokos *apskaičiavimo ir mokėjimo* tvarka, profesinės rehabilitacijos išmokos *neskyrimo ir paskirtos mokėjimo nutraukimo* tvarka, nutrauktos profesinės rehabilitacijos išmokos *atnaujinimo* tvarka. Remiantis tuo, tikslintinas Nuostatų V skyriaus pavadinimas. Taip pat, kaip ne šio skyriaus reguliavimo dalykas, vertintinas Nuostatų 53 punktas. Šiame skyriuje dėstomi 57 ir 58 punktai turi būti peržiūrimi, nes Įstatymas nepavedė Vyriausybei reguliuoti profesinės rehabilitacijos išmokos mokėjimo *sustabdymo* (atvejų, tvarkos).

2.5 Nuostatų VI skyriuje įgyvendintinos Įstatymo 18 straipsnio 3 dalies (kiek tai susiję su motinystės išmokos ir asmens atitinkamą mėnesį turėtų pajamų ir (ar) išmokų skirtumo mokėjimu) bei 4 dalies (kuriomis Vyriausybei pavedama nustatyti motinystės išmokos apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką) nuostatos. Analogiškai pavedimai Įstatymo 21 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatyti ir klausimams, susijusiems su tėvystės išmoka – atitinkamai peržiūrėtinas Nuostatų VII skyrius.

2.6 Nuostatų VIII skyriaus pavadinimas derintinas su Įstatymo 23 straipsnio 5 dalyje ir 24 straipsnio 5 dalyje nustatytų pavedimų formuluotėmis.

2.7 Nuostatų X skyriaus pavadinimas neatitinka jo turinio. Be kita ko, šiame skyriuje siūlomi reguliuoti klausimai, susiję su atsakomybe (Nuostatų 115, 116 punktai), ginčų sprendimu (Nuostatų 117 punktas) apskritai negali būti detalizuojami Nuostatuose, nes pagal Įstatymo 33 straipsnio 5 dalį, 34 straipsnį ir nauja redakcija išdėstyto įsigaliosiančio Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo (toliau – Valstybinio socialinio draudimo įstatymas) 21 straipsnio 1 ir 2 dalis, 41 straipsnį visa tai gali būti nustatyta tik įstatymuose.

3. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 1995 m. spalio 26 d. nutarime pažymėjo, kad kai į poįstatyminį teisės aktą perkeliama daugelis įstatymo normų, „tokia teisės kūrimo praktika laikytina ydinga. Ji gali sukelti neaiškumų, kas yra tikrasis atitinkamo teisinio reguliavimo šaltinis – įstatymas ar poįstatyminis teisės aktas, ir kitaip apsunkinti teisės normų taikymą“. Atsižvelgiant į tai, siūlytina peržiūrėti visus Nuostatus ir atsisakyti nuostatų, kartojamų (ar su nežymiais pakeitimais perkeltų) iš Įstatymo. Nuostatų 2 punkte pakartojamos Įstatymo 5 straipsnio 1 dalies ir 30 straipsnio 3 dalies normos, todėl šio punkto atsisakytina (jei būtų nuspręsta priešingai, siūlytina šiame punkte įtvirtinti trumpinį, apimančį visas šiame punkte numatytas išmokas). Analogiškai vertintini Nuostatų 5 ir 6 punktai – juose kartojamos Įstatymo 3 straipsnio 2 dalies ir 6 straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatos. Nuostatų 7 punkte kartojamos Įstatymo 6 straipsnio 5 dalies nuostatos. Nuostatų 8 punkte kartojamos Įstatymo 6 straipsnio 3 dalies nuostatos. Į Nuostatų 9 punktą perkeltos Įstatymo 6 straipsnio 4 dalies nuostatos, Nuostatų 14 punkto pirmuoju sakiniu ir antrąja pastraipa kartojamos Įstatymo 3 straipsnio 5 dalies taisyklės, Nuostatų 20 punkto ir jo papunkčiuose atitinkamai kartojamos Įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1-7 punktų nuostatos, Nuostatų 21 punkte – Įstatymo 8 straipsnio 4 ir 5 dalys, Nuostatų 22 punkto pirmojoje pastraipoje – Įstatymo 9 straipsnio 1 dalis, Nuostatų 23 punkte, 23.1-23.3 papunkčiuose – Įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 1-3 punktai, Nuostatų 23.4 papunktyje – Įstatymo 8 straipsnio 2 dalis, Nuostatų 23.5 papunktyje – Įstatymo 8 straipsnio 3 dalis, Nuostatų 24 punkte – Įstatymo 4 straipsnio 3 dalis, Nuostatų 27 punkte – Įstatymo 9 straipsnio 3 dalis, Nuostatų 28 punkte – Įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 2 punktas ir 10 straipsnio 1 dalis, Nuostatų 29 punkte – Įstatymo 10 straipsnio 2 dalis, Nuostatų 30 punkto trijuose pirmuose sakiniuose – Įstatymo 10 straipsnio 3 dalis, Nuostatų 31 ir 32 punktuose – Įstatymo 10 straipsnio 4 dalis, Nuostatų 33 punkte – Įstatymo 11 straipsnio 1 dalis, Nuostatų 34 punkte – Įstatymo 11 straipsnio 3 dalis, Nuostatų 35 punkte – Įstatymo 11 straipsnio 4 dalis, Nuostatų 36 punkte – Įstatymo 12 straipsnio 1 dalis, Nuostatų 40 ir 41 punktuose – Įstatymo 13 straipsnio 2 dalis, Nuostatų 43 punkte – Įstatymo 14 straipsnio 1 dalis, Nuostatų 44 punkte – Įstatymo 14 straipsnio 2-5 dalys, Nuostatų 45 punkte – Įstatymo 15 straipsnio 1 dalis, Nuostatų 47 punkte – Įstatymo 15 straipsnio 3 dalis, Nuostatų 49 punkte, 49.1-49.3 papunkčiuose – Įstatymo 5 straipsnio 5 dalis, 25 straipsnio 1 dalies 1-2 punktai (be kita ko, netiksliai perkeliančios), Nuostatų 50 punkte ir 78 punkte – Įstatymo 4 straipsnio 3 dalis (bei Nuostatų 24 punktas), Nuostatų 52 punkte – Įstatymo 26 straipsnio 1 dalis, Nuostatų 54 punkte – Įstatymo 27 straipsnio 1 dalis, Nuostatų 55 punkte – Įstatymo 27 straipsnio 2 dalis, Nuostatų 56 punkte – Įstatymo 28 straipsnis, Nuostatų 61 punkte ir 61.1-61.3 papunkčiuose – Įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 1-3 punktai, Nuostatų 65 punkte – Įstatymo 18 straipsnio 1 ir 2 dalys, Nuostatų 67 punkto pirmuose trijuose sakiniuose – Įstatymo 18 straipsnio 3 dalis, Nuostatų 68 punkte – Įstatymo 16 straipsnio 2 dalis, Nuostatų 70 punkte ir šio punkto papunkčiuose – Įstatymo 19 straipsnio 1-3 punktai, Nuostatų 74 punkto pirmuose trijuose sakiniuose – Įstatymo 21 straipsnio 3 dalis, Nuostatų 75 punkte – Įstatymo 21 straipsnio 1 ir 2 dalys, Nuostatų 76 punkte – Įstatymo 23 straipsnio 4 dalis, Nuostatų 77 punkte ir šio punkto papunkčiuose – Įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1-3 punktai, Nuostatų 80 punkte – Įstatymo 22

straipsnio 6 dalis, Nuostatų 81 punkto pirmajame sakinyje – Įstatymo 23 straipsnio 1 dalis, Nuostatų 84 punkte – Įstatymo 23 straipsnio 2 dalis, Nuostatų 85 punkto pirmojoje pastraipoje bei antrosios pastraipos pirmajame sakinyje – Įstatymo 22 straipsnio 2 dalis, Nuostatų 86 punkte – Įstatymo 23 straipsnio 3 dalis, Nuostatų 87 punkte – Įstatymo 24 straipsnio 1-3 dalys, 6 dalis, Nuostatų 88 punkto pirmuose trijuose sakiniuose – Įstatymo 24 straipsnio 4 dalis, Nuostatų 89 punkto pirmojoje, trečiojoje ir ketvirtojoje pastraipoje – Įstatymo 22 straipsnio 4 ir 5 dalys, Nuostatų 104 punkte – Įstatymo 3 straipsnio 3 dalis, Nuostatų 110 punkte – Įstatymo 7 straipsnis, Nuostatų 111 punkte – Įstatymo 33 straipsnio 4 dalis, Nuostatų 113 punkto pirmajame sakinyje – Įstatymo 23 straipsnio 5 dalis.

4. Prašytina pateikti papildomos informacijos dėl šiuose Nuostatų punktuose siūlomų nustatyti taisyklių – reikėtų jas pagrįsti, argumentuoti, nurodyti, kokiomis normomis remiantis ir kodėl nustatomos atitinkamos taisyklės (prireikus – papildyti Projekto 1 punktą):

4.1 Svarstyтина, ar Nuostatų 12 punkto taisyklė nepasikeistų, jei asmuo būtų sumokėjęs įmokas valstybinio socialinio draudimo ligos socialiniam draudimui ir (ar) motinystės socialiniam draudimui nuo šiame punkte nurodytu laikotarpiu gautų pajamų. Analogiškų pastebėjimų kontekste vertintinas ir Nuostatų 18 punktas, kuriame, be kita ko, vartojamos skirtingos formuluotės, lyginant su Nuostatų 12 punkte vartojamomis.

4.2 Atsižvelgiant į Įstatymo 3 straipsnio 5 dalies nuostatas, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio 1, 4, 7 dalių nuostatas, abejotinas Nuostatų 14 punkto paskutiniosios pastraipos nuostatų tikslingumas – manytina, ši taisyklė yra aiški, remiantis minėtomis bendromis normomis. Kita vertus, jei ja norima numatyti specifinę išimtį, ji turėtų būti pagrįsta. Analogiškai *mutatis mutandis* vertintinas Nuostatų 17 punktas.

4.3 Nurodytinios Įstatymo normos, kuriomis remiantis siūloma Nuostatų 19 punkto taisyklė. Analogiškas siūlymas teiktinas Nuostatų 22 punkto antrajai–šeštajai pastraipoms.

4.4 Neaiški Nuostatų 37 ir 38 punktų nuostatų paskirtis, todėl siūlytina jas pagrįsti. Be to, Nuostatų 38 punkto nuostata yra netiksli, atsižvelgiant į Įstatymo 14 straipsnio 1 dalį (eliminuojamos dvi pirmosios kalendorinės nedarbingumo dienos, už kurias moka darbdavys).

4.5 Nuostatų 42 punkto trečiosios ir ketvirtosios pastraipų nuostatos „arba iki pirmosios dalyvavimo profesinės reabilitacijos programoje dienos“ nėra nustatytos Įstatymo 9 straipsnio 4 ir 5 dalyse, todėl siūlytina pagrįsti jų teisėtumą.

4.6 Svarstyтина, ar Nuostatų 59.4 papunktyje nustatyta taisyklė (ypač kiek tai susiję su konkrečiu 60 kalendorinių dienų terminu) atitinka Įstatymo 28 straipsnio nuostatą „nedalyvauja“.

4.7 Iš esmės pagrįstina Nuostatų 60 punkto taisyklė, atsižvelgiant tiek į Įstatymą, tiek į Nuostatų 57.2 ir 59.4 papunkčiuose nustatytas taisykles.

4.8 Abejotina Nuostatų 66 punkto teisėtumu – siūlytina jį pagrįsti.

4.9 Nurodytina, kodėl Nuostatų 67 punkte nustatomos skirtingos taisyklės ūkininkų ir jų partnerių atžvilgiu, lyginant su kitais šiame punkte minimais asmenimis. Analogiškas siūlymas teiktinas Nuostatų 74 ir 88 punktams.

4.10 Sistemiškai aiškinant ir vertinant Įstatymo 18 straipsnio 3 dalį (ypač akcentuojant jos normą „turi pajamų, nuo kurių skaičiuojamos motinystės socialinio draudimo įmokos“), Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 4 ir 5 punktus (kuriuose nustatyta, nuo kokių pajamų skaičiuojamos socialinio draudimo įmokos), pagrįstai abejotina Nuostatų 69 punkte siūlomos nustatyti taisyklės teisėtumu. Analogiškai vertintini Nuostatų 89 punktas ir Nuostatų 92 punkto trečioji pastraipa.

4.11 Abejotinas Nuostatų 88 punkto antrosios pastraipos reikalingumas – kitam iš tėvų suteikus to paties vaiko (ar tų pačių vaikų) priežiūros atostogas ir jam pradėjus gauti vaiko priežiūros išmoką (išmokas), vadovaujantis Įstatymo 22 straipsnio 1 dalimi, išmoka (atitinkamas skirtumas) prieš tai išmoką (atitinkamą skirtumą) gavusiam vienam iš tėvų negalėtų būti mokama.

4.12 Turėtų būti nurodoma, kodėl Nuostatų 96.4 ir 97.4 papunkčiuose nustatomas reikalavimas pateikti *santuokos* faktą patvirtinančius dokumentus.

4.13 Įvertinus Nuostatų 99 punktą, siūlytina pateikti papildomos informacijos, ar situacija, lyginant su Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2013 m. spalio 7 d. rašte Nr. (23.1-21)SD-6732 aprašytąja (žr. Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje Nr. 13-2060-04), nėra pasikeitusi. Tuo atveju, jei minėtame rašte nurodytosios aplinkybės nebeaktualios, siūlytina peržiūrėti Nuostatų 99 punkte nustatytą teisinį reguliavimą ir jį tobulinti.

4.14 Prašytina įvertinti Nuostatų 103 punkto antrosios pastraipos turinį Nuostatų 13, 93 ir 99 punktų nuostatų kontekste (ar sistemiškai susiję, ar atitinka tarpusavyje nuostatos). Taip pat svarstyтина, ar vertinamoje pastraipoje nėra aptariami du atskiri atvejai – jei taip, siūlytina atitinkamai tikslinti vertinamą nuostatą.

4.15 Svarstyтина, kas norėta nustatyti Nuostatų 114 punkto paskutinėje pastraipoje. Siūlytina šią nuostatą pagrįsti ir, priklausomai nuo siečio, – ją patikslinti arba jos apskritai atsisakyti.

5. Pastebėtina, kad Nuostatų 3 punkte tos pačios nuostatos „turintys darbo ar tarnybos santykių asmenys“ ir „neturintys darbo tarnybos santykių asmenys“ vartojamos dviem skirtingais atvejais – vienu kartu apibrėžiant asmenis, draudžiamus ir ligos, ir motinystės socialiniu draudimu, kitu kartu – apibrėžiant asmenis, draudžiamus tik motinystės socialiniu draudimu. Atsižvelgiant į tai bei siekiant išvengti netikslumų, Nuostatų punktuose siūlytina nevertoti šių nuostatų, kai kalbama tik apie dalį šių asmenų. Pavyzdžiui, 22 punkte reikėtų aiškiai nurodyti, kurie asmenys, nurodyti Įstatymo atitinkamose normose, turimi omenyje. Taip pat reikėtų peržiūrėti ir Nuostatų 97.1 papunkčio pirmojo sakinio nuostatą, nes iš esmės joje turimi omenyje tik Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje nustatyti asmenys.

6. Remiantis Įstatymo 15 straipsnio 2 dalimi, elgesio nedarbingumo metu tvarka turi būti nustatyta sveikatos apsaugos ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintose Elektroninių nedarbingumo pažymėjimų bei elektroninių neštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų išdavimo taisyklėse. Atsižvelgiant į tai, Nuostatų 46 punkte neturėtų būti nuostatų, susijusių su elgesio apibrėžimu, subjektų, nustatančių minėtų taisyklių pažeidimus. Taip pat pastebėtina, kad nuostatos, nustatančios konkretų subjektą, priimančią sprendimą dėl ligos išmokos neskyrimo ar jos mokėjimo nutraukimo, yra ne Nuostatų reguliavimo dalykas, bet atitinkamos įstaigos vidaus administravimo dalykas (šis pastebėjimas taikytinas ir kitoms susijusioms nuostatomis, kuriose nustatomi sprendimus priimančys subjektai, pavyzdžiui, Nuostatų 102 punktui).

7. Nuostatų 48 punkto siūlytina atsisakyti, nes ši taisyklė yra savaime aiški, remiantis Įstatymo 5 straipsnio 2 dalies, 8 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 6 dalimi. Kita vertus, jei ja norima nustatyti, kad asmeniui, kuriam paskirta ir mokama ligos išmoka, iš mokamos išmokos atimama dalis, tenkanti sugaištam laikui kai kurių kategorijų darbuotojų medicininei apžiūrai, tokia taisyklė turėtų būti pagrindžiama, siekiant jos teisėtumo.

8. Nuostatų 57.1 papunktyje minimas *pranešimas* ir jo pateikimo tvarka nėra apibrėžti Nuostatuose, nėra detalizuojama atitinkama procedūra. Siekiant teisinio aiškumo, siūlytina įvertinti tokių nuostatų poreikį.

9. Nors Nuostatų 87 punkto paskutiniojoje pastraipoje kalbama apie vaiko priežiūros išmokos *atnaujinimą*, tačiau Nuostatuose nėra nei nuostatų, nustatančių atnaujinimo procedūras, nei nuostatų, kuriomis būtų reguliuojami atitinkamų išmokų sustabdymo atvejai ir (ar) tvarka (kartu svarstyti, ar Vyriausybė galėtų reguliuoti šiuos klausimus Nuostatuose).

10. Abejotina, ar Nuostatų 90 punktas, 91 punktas yra šio teisės akto reguliavimo dalykas. Siūlytina tai įvertinti ir prireikus atsisakyti šio punkto, juolab kad Nuostatų 91 punkte nukreipiama į atitinkamas taisykles, tvirtinamas Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus. Argumentuotai nusprendus palikti Nuostatų 91 punktą, atkreiptinas dėmesys į šiuos aspektus:

11.1 Kas turėtų omenyje, vartojant nuostatą „kai asmuo kreipiasi į darbdavį“, – ar atskiro prašymo padavimas, ar nustatymas, kad kitu atveju, nesant asmens kreipimosi, darbdavys neteikia atitinkamo pranešimo; ar vertinama nuostata reiškia, kad visais atvejais asmuo turės kreiptis į darbdavį, ar tik konkrečiais atvejais, pavyzdžiui, atsižvelgiant į asmens statusą.

11.2 Brauktinas žodis „oficialios“.

11.3 Svarstyti, ar Nuostatų 91 punkto trečiosios pastraipos nuostatos reguliuoja *tik* pranešimą, teikiamą pagal Darbo kodekso 132 straipsnio 1 dalį, ar nustato bendrą visų asmenų atžvilgiu taikytiną taisyklę, ar minėtą pranešimą reikėtų pateikti visais atvejais, ar ne (tuomet reikėtų nustatyti, kada galima nepateikti). Priklausomai nuo tikslo, siūlytina tikslinti minėtas nuostatas (be kita ko, atkreipiant dėmesį į kituose Nuostatų papunkčiuose, pavyzdžiui, 96.4, 96.5, vartojamą nuostatą „nepateiktas pranešimas“).

12. Atsižvelgiant į Įstatymo 9 straipsnyje, Nuostatų 42 punkte vartojamą nuostatą „kalendorinės dienos“ bei į tai, kad tam tikrų kategorijų darbuotojai dirba ne tik darbo dienomis pagal kalendorių, svarstyti, kodėl Nuostatų 92 punkto pirmojoje pastraipoje vartojama nuostata „darbo dienas“. Be to, kodėl skirtinga taisyklė numatyta to paties punkto antrojoje pastraipoje (vartojama „kalendorinės dienos“).

13. Įvertinus Nuostatų 93 punktą, svarstyti, kodėl jis nedėstomas Nuostatų III skyriuje. Be to, turėtų būti nustatytas jame dėstomų nuostatų santykis su Nuostatų 14 punkte dėstomomis nuostatomis.

14. Sistemiškai įvertinus Nuostatų 96 punktą, svarstyti, ar neturėtų būti nustatyta, kad asmenys dėl atitinkamos išmokos skyrimo gali kreiptis ir per Elektroninę gyventojų aptarnavimo sistemą (kartu duodant nuorodą į atitinkamą tvarką, pateiktinus duomenis ir pan.).

15. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme (3 straipsnio 8 punkte) įtvirtintas vienas principų, kuriuo savo veikloje vadovaujasi viešojo administravimo subjektai – „vieno langelio“. Šis principas reiškia, kad asmeniui informacija suteikiama, prašymas, skundas ar pranešimas priimamas ir atsakymas į juos pateikiamas vienoje darbo vietoje. Prašymą, skundą ar pranešimą nagrinėja ir informaciją iš savo administracijos padalinių, pavaldžių subjektų, prireikus – ir iš kitų viešojo administravimo subjektų gauna pats prašymą, skundą ar pranešimą nagrinėjantis ir administracinį sprendimą priimančias viešojo administravimo subjektas, neįpareigodamas tai atlikti prašymą, skundą ar pranešimą padavusį asmenį. Atsižvelgiant į tai, siūlytina pakartotinai įvertinti Nuostatų 96.2 ir 97.2 papunkčiuose įtvirtintą reikalavimą pateikti atitinkamą dokumentą, o jame esančius duomenis gauti pačiai institucijai.

16. Pastebėtina, kad Nuostatų 103 punkto trečiojoje pastraipoje tik fragmentiškai reguliuojama išmokos mokėjimo sustabdymo procedūra (jeigu Vyriausybė galėtų reguliuoti šiuos klausimus Nuostatuose) – siūlytina įvertinti tokio reguliavimo pakankumą ir siekiant

apibrėžtumo svarstyti papildomų nuostatų įtvirtinimą. Dėl fragmentiškumo kritikuotina ir Nuostatų 108 punkto nuostata – nėra apibrėžta, kokiais atvejais, kokiais pagrindais remiantis, darbdavys apskritai turi teisę neskirti ligos išmokos, kokios yra *priežastys*, minimos šiame punkte.

17. Atsižvelgiant į Įstatymo 33 straipsnio 5 dalį, Nuostatų 107 punkto turi būti atsisakoma, be kita ko, vertinant ir tą aplinkybę, kad minėtoji taisyklė neturi teisinės galios ir nenustato teisinių jos nesilaikymo pasekmių.

18. Nuostatų 112 punkto pirmojoje pastraipoje siūlomos taisyklės nėra šio teisės akto reguliavimo dalykas, o ir jame nustatytos pareigos yra bendros atitinkamos veiklos (sprendimų priėmimo) pareigos, taikytinos minimiems subjektams visais atvejais. Antrosios šio punkto pastraipos taip pat siūlytina atsisakyti, nes minėti klausimai reguliuojami Įstatyme, o ir Vyriausybei nėra pavesta jų detalizuoti.

19. Įstatymo 23 straipsnio 5 dalyje nustatytas aiškus vaiko priežiūros išmokos mokėjimo nutraukimo momentas – kita diena po teismo sprendimo ar nutarties įsiteisėjimo dienos, jeigu teismas nenutaria jų vykdyti skubiai. Atsižvelgiant į tai, svarstyta, kodėl Nuostatų 113 punkte nustatomos kitos taisyklės ir kiti terminai, neatitinkantys Įstatyme nustatyto reguliavimo.

20. Įvertinus Nuostatų 118 punktą, siūlytina įvertinti, ar tam tikrų asmenų atžvilgiu pereinamieji laikotarpiai nėra (ar Nuostatų įsigaliojimo dieną nebus) pasibaigę. Jei taip, siūlytina atitinkamai tikslinti vertinamą nuostatą. Taip pat šio punkto pirmajame sakinyje reikėtų nurodyti, koks *sprendimas* turimas omenyje.

Teisingumo ministerija, įvertinusi teisės techniką, teikia šiuos siūlymus:

1. Siekiant atitinkamų taisyklių patogesnio citavimo, keitimo, siūlytina apsvarstyti galimybę Nuostatų punktuose nedėstyti punktų pastraipų, o kiekvieną pastraipą numeruoti.

2. Kadangi pagal Įstatymo 9 straipsnio 1 dalį ligos išmoką dvi pirmąsias kalendorines nedarbingumo dienas moka darbdavys (t. y. Įstatymas nenumato jokių papildomų sąlygų), manytina, Nuostatų 4 punkto nuostata „*pavesta* mokėti darbdaviui“ turėtų būti tikslinama.

3. Įstatymo 6 straipsnio 6 dalyje minimas „*vidutinis mėnesinis* kompensuojamasis uždarbis išmokoms apskaičiuoti“ – siūlytina šią nuostatą įgyvendinti (susieti su jau nustatytomis, numatyti jų santykį) Nuostatų 10-11 punktuose, kuriuose kalbama apie „vidutinį dienos kompensuojamąjį uždarbį“, „maksimalų dienos kompensuojamąjį uždarbį“, „minimalų dienos kompensuojamąjį uždarbį“.

4. Nuostatuose turėtų būti vartojamos Įstatyme įtvirtintos sąvokos (ką nustato ir Nuostatų 1 punktas). Pavyzdžiui, Nuostatų 14 punkte nuostata „apdraustasis“ keistina į Įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nustatytą sąvoką „apdraustasis asmuo“.

5. Atsižvelgiant į Nuostatų 3 punkto pirmąją pastraipą, Nuostatų 16 punkte brauktinas žodis „(ar)“.

6. Pastebėtina, kad Nuostatuose nesilaikoma vieningos nuorodų teikimo į Įstatymą tvarkos. Vienu atveju – perrašomos Įstatymo normos, kitu – duodama nuoroda į konkretų Įstatymo straipsnį, jo dalį, punktą (žr. Nuostatų 64 punktą, 114 punktą).

7. Nuostatų 94 punkto nuostata „susirgimo dienos“ tikslintina pagal Įstatyme vartojamas nuostatas.

8. Nuostatų 95 punkte kartojamos Nuostatų 4 punkto nuostatos, todėl jo atsisakytina.

9. Atsižvelgiant į Nuostatų 91 punkto pirmąją pastraipą, manytina, Nuostatų 96.1 ir 96.3 papunkčiuose prieš nuostatą „pranešimas“ reikėtų minėti nuostatą „darbdavio“.

10. Tikslintina Nuostatų 96.1 papunkčio nuostata „šiuos duomenis“, nustatant, ar omenyje turimas tik Nuostatų 23.5 papunktis, ar bendra visiems asmenims taikytina tvarka. Analogiškas siūlymas taikytinas Nuostatų 97.1 papunkčiui.

11. Siūlytina tarpusavyje suderinti Nuostatų 96.4 papunkčio nuostatos „kopija, nuorašas ar išrašas“ ir 97.1 papunkčio nuostatos „kopiją, nuorašą ar išrašą, patvirtintą teisės aktų nustatyta tvarka“ vartojimą.

12. Manytina, kad Nuostatų 98 punkto antrosios pastraipos nuostatos yra perteklinės Nuostatų 96.5 papunkčio atžvilgiu, todėl jų siūlytina atsisakyti.

13. Atsižvelgiant į Nuostatų 96 ir 97 punktus, manytina, Nuostatų 100 punkte po žodžio „duomenų“ turi būti įrašyta „ir dokumentų“.

14. Svarstyta, ar logiškai susijusios yra tame pačiame Nuostatų punkte (žr. 100 ir 106 punktus) vartojamos nuostatos „gavėjo nurodytai“ ir „parinktai mokėjimo įstaigai“.

15. Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 pakeitimo įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje nurodomi ne „4 straipsnio 2 dalies 1, 2 ir 4 punktai“, bet „4 straipsnio 2 dalies 2 ir 4 punktai“. Atitinkamai tikslintinas Nuostatų 119 punktas.

II. Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. spalio 28 d. nutarimo Nr. 1191 „Dėl Valstybinio savanoriškojo socialinio draudimo ligos ir motinystės pašalpoms taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto (toliau – Nutarimo projektas)

Teisingumo ministerija, įvertinusi Nutarimo projektu numatomo teisinio reguliavimo tikslą, galimas pasekmes, pastabų ir pasiūlymų neturi.

Įvertinus Nutarimo projektu numatomo teisinio reguliavimo priemones, teisės techniką, atkreiptinas dėmesys į šiuos aspektus.

1. Nutarimo projekto 1 punkte nurodomas teisinis Valstybinio savanoriškojo socialinio draudimo ligos ir motinystės išmokoms taisyklių (toliau – Taisyklės) tvirtinimo pagrindas – Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 7 straipsnio 1 dalis ir 12 straipsnio 8 dalis. Vis tik įvertinus minėtas normas ir jose suformuluotus pavedimus Vyriausybei (socialinio draudimo įmokų mokėjimo ir sutarčių sudarymo tvarką) nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, socialinio draudimo įmokų dydis nustatomas sutartyse, sudaromose Vyriausybės nustatyta tvarka), manytina, kad Nutarimo projekto 1 punkte dėstoma nutarimo antraštė, Taisyklių pavadinimas nėra tikslūs ir nevisiškai atitinka įstatyminio teisinio reguliavimo. Siūlytina juos atitinkamai tikslinti.

2. Įvertinus Įstatymo 4 straipsnio 2 dalį, pildytinas teisinis Taisyklių priėmimo pagrindas.

3. Taisyklių 1 punkte siūlytina nekartoti Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 7 straipsnio 1 dalies nuostatų, bet apibrėžti Taisyklėmis reguliuojamus santykius (taikymo sritį), kartu tikslinant Taisyklių 9 punkte duodamą nuorodą į Taisyklių punktus.

4. Taisyklių 3 punkte nustatyta nuostata yra savaime aiški, remiantis Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 7 straipsnio 1 dalimi, todėl šio punkto derėtų atsisakyti.

5. Taisyklių 4 punkto nuostata nėra šio teisės akto reguliavimo dalykas, nes visi šie klausimai reguliuojami tik įstatyme, t. y. Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 41 straipsnyje.

6. Prašytina pateikti informacijos, kokiais duomenimis (kriterijais) vadovautasi, Taisyklių 5 punkte nustatant minimalų ir maksimalų įmokos dydį.

7. Taisyklių 5 punkte derėtų nuosekliai vartoti šiame punkte įvestą trumpinį „įmoka“.

8. Taisyklių 8 punkte nustatyta nuostata yra savaime aiški, remiantis Valstybinio socialinio draudimo įstatyme nustatytu bendroju reguliavimu, todėl šio punkto derėtų atsisakyti. Argumentuotai nusprendus priešingai, šiame punkte turėtų būti tikslinama nuostata „išmokos“, nes neaišku, kas turima omenyje, taip pat suvienodinamas nuostatų „išmokos gavimo laikotarpiu“ ir „už ligos mėnesius“ vartojimas.

9. Siūlytina Taisyklių 9 punkto nuostatą dėstyti aiškiau, atskirai išskiriant pagrindus, kuomet negražinamos sumokėtos įmokos (pavyzdžiui, ar nuostata „jeigu neįvyksta draudiminis įvykis“ yra savarankiškas pagrindas, ar sąlyga kitam pagrindui). Kita vertus, siūlytina apsvarstyti, ar Taisyklių 9 punkto nuostatos „jeigu neįvyksta draudiminis įvykis ar pasinaudojama ne visomis išmokos mokėjimo dienomis“ neturėtų būti apskritai atsisakoma, kadangi ji galėtų suponuoti, kad kitais atvejais sumokėtos įmokos būtų gražinamos.

10. Taisyklių tekstui teiktinas bendras pastebėjimas – jame turi būti vartojamos Įstatyme ir Valstybinio socialinio draudimo įstatyme apibrėžtos sąvokos.

11. Taisyklių 9 punkte reikėtų apibrėžti vartojamą nuostatą „draudiminis įvykis“, nustatant jos reikšmę Taisyklėse. Priešingu atveju derėtų vartoti Valstybinio socialinio draudimo įstatyme apibrėžtas sąvokas.

12. Sistemiskai įvertinus Taisyklių III skyrių, abejotina jame siūlomų nuostatų galimumu, atsižvelgiant į Įstatyme ir Valstybinio socialinio draudimo įstatyme suteiktus įgaliojimus Vyriausybei. Siūlytina tai įvertinti, nurodyti įstatyminius argumentus. Priešingu atveju viso šio skyriaus turi būti atsisakoma, o siekiant atitinkamus santykius reguliuoti Taisyklėse, turi būti keičiamas įstatyminis reguliavimas. Analogiškai vertintinas ir Taisyklių IV skyrius. Šiuo atveju dėl atskirų šiuose skyriuose nustatytų taisyklių pastebėjimai neteiktini.

13. Taisyklių 18 punkto nuostata „o savanoriškojo draudimo išmokoms sutartis nutraukiama nuo apdraustojo pripažinimo nedarbingu ar iš dalies darbingu arba senatvės pensijos amžiaus sukakties dienos“ yra ne Taisyklių IV skyriaus, o V skyriaus reguliavimo dalykas. Analogiškai vertintinas Taisyklių 19 punktas.

14. Siūlytina patikslinti Taisyklių 20 punkto nuostatas, apibrėžiant, kokiomis sąlygomis būtų pratęsiamas savanoriškojo draudimo išmokoms sutarties galiojimas. Pavyzdžiui, jeigu, likus mėnesiui iki šios sutarties galiojimo pabaigos, apdraustasis asmuo nepareikštų noro sutarties nutraukti, sutartis galėtų būti laikoma pratęsta tomis pačiomis sąlygomis, kokiomis ji buvo sudaryta, o, jeigu apdraustasis asmuo pageidautų pratęsti savanoriškojo draudimo išmokoms sutarties galiojimą, galima manyti, kad sutarties galiojimas galėtų būti pratęsiamas arba tomis pačiomis sąlygomis, kokiomis ji buvo sudaryta, arba kitomis sąlygomis (pavyzdžiui, numatant kitokio dydžio įmoką).

15. Siūlytina įvertinti poreikį Taisyklių 21 punkte numatyti ir *sutartį motinystės išmokai*. Kita vertus, svarstytina, ar tikslinga išskirti, pavyzdžiui, sutartį ligos išmokai, kadangi, įvertinant Taisyklių 5 punktą, būtų mokama tam tikro dydžio *savanoriškojo draudimo išmokoms* įmoka, o pagal Taisyklių 1 punktą trumpinys „savanoriškasis draudimas išmokoms“ reiškia valstybinį savanoriškąjį socialinį draudimą *ligos ir motinystės* išmokoms.

16. Taisyklių 22 punkte numatyta, kad „savanoriškojo draudimo išmokoms sutartis taip pat nutraukiama, kai pasikeitus Taisyklėms apdraustasis nesutinka su pakeistomis draudimo sąlygomis“. Įvertinant teisėtų lūkesčių ir įgytų teisių apsaugos principą, siūlytina šios nuostatos atsisakyti. Manytina, kad, keičiant Taisykles, turėtų būti užtikrinama apdraustųjų asmenų teisėtų

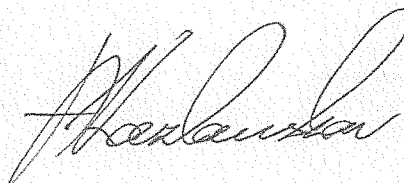
lūkesčių apsauga, o pasikeitusių Taisyklių nuostatos turėtų būti taikomos po pakeitimų įsigaliojimo sudaromoms arba pratęsiomoms savanoriškojo draudimo išmokoms sutartims.

17. Taisyklių 23 ir 24, 25 punktų nuostatos, manytina, yra kitų atitinkamus klausimus reguliuojančių teisės aktų reguliavimo dalykas. Siūlytina tai įvertinti ir (nesant būtino poreikio minėtas taisyklės palikti) šių punktų atsisakyti.

18. Taisyklių 26 punkte siūlomos nustatyti taisyklės turėtų būti pagrįstos.

Taip pat pastebėtina, kad, tikslinant Projektą ir Nutarimo projektą, prireikus, turėtų būti įvertinti Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 20 d. priimti Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2508 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (Nr. XIIIIP-79(2)) ir Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2501 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (Nr. XIIIIP-78(2)).

Teisingumo ministerijos kancleris

Arūnas Kazlauskas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2001 M. SAUSIO 25 D.
NUTARIMO NR. 86 „DĖL LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO
PAŠALPŲ NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO (toliau–Projektas
Nr.1) IR „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1997 M. SPALIO 28 D.
NUTARIMO NR. 1191 „DĖL VALSTYBINIO SAVANORIŠKOJO SOCIALINIO
DRAUDIMO LIGOS IR MOTINYSTĖS PAŠALPOMS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO“ PROJEKTO (toliau –Projektas Nr.2)
(TAP-17-120 (2), 17-121(2); TAIS Nr. 16-10380(4), 16-10381(4))**

2017-04-03 Nr.NV-858

Vilnius

Ivertinę pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento 2017 m. vasario 13 d. išvadoje Nr. NV-404 (toliau – Teisės departamento išvada) pateiktas pastabas ir pasiūlymus patikslintų Projekto Nr.1 ir Projekto Nr.2 atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, pažymime, kad Projektui Nr.2 pastabų ir pasiūlymų neturime, tačiau dėl Projekto Nr.1 pastebime, kad išlieka aktuali Teisės departamento išvadoje dėl Projekto Nr.1 pateikta esminė pastaba – nauja redakcija išdėstytų Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatų (toliau – Nuostatai) kai kurių punktų, pavyzdžiui, Nuostatų 20, 22-28, 45, 48, 49, 53, 56, 61, 67 ir kt., įstatyminio pagrindo Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatyme (toliau – Įstatymas) trūkumo problema (analogiškai šiuo aspektu yra pateiktos ir Teisingumo ministerijos pastabos 2016 m. gruodžio 30 d. išvadoje Nr.(1.6)2T-1441). Pakartotinai pažymime, kad siūloma teisėkūros praktika, kai Projekto Nr.1 vertinimo metu identifikavus Įstatymo tikslinimo poreikį, visgi teikiamas Nuostatų projektas, kuriame praplečiamas Įstatyme įtvirtintas reguliavimas, laikytina ydinga. Pastebėtina ir tai, kad derinimo pažymoje pateiktas argumentas, jog „artimiausiu metu bus siūloma tikslinti atitinkamas Įstatymo nuostatas“ nelaikytinas tinkamu argumentu, sudarančiu prielaidas Vyriausybės nutarimu pakeisti ar praplėsti įstatymines nuostatas.

Teisės departamento direktorius

Rimvydas Pilibaitis

Tatjana Knyzienė, tel. 870663862, el. p. tatjana.knyziene@lr.lt

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2001 M. SAUSIO 25 D.
NUTARIMO NR. 86 „DĖL LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO
PAŠALPŲ NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO (TOLIAU–
PROJEKTAS NR.1) IR „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1997 M.
SPALIO 28 D. NUTARIMO NR. 1191 „DĖL VALSTYBINIO SAVANORIŠKOJO
SOCALINIO DRAUDIMO LIGOS IR MOTINYSTĖS PAŠALPOMS TAISYKLIŲ
PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO (TOLIAU–PROJEKTAS NR.2, TOLIAU
KARTU – PROJEKTAI) (TAP-17-120, 17-121; TAIS Nr. 16-10380(3), 16-10381(3))**

2017-02-13 Nr.NV-404

Vilnius

Įvertinę Projektų atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Pastebėtina, kad *Projektu Nr.1* nauja redakcija dėstomi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 25 d. nutarimu Nr. 86 patvirtinti Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatai (toliau – Nuostatai) turi nustatyti tik tą reguliavimą, kuris nekonkuruoja su Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo (toliau – Įstatymas) nuostatomis, detalizuoja arba sukonkretinta Įstatyme įtvirtintą teisinį reguliavimą, nustato jo įgyvendinimo tvarką arba sureguliuoja procedūrinius ligos, profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokų (toliau kartu visos išmokos – socialinio draudimo išmokos) skyrimo ir mokėjimo aspektus. Ydinga laikytina teisėkūros praktika, kai Projekto Nr.1 vertinimo metu identifikavus Įstatymo tikslinimo poreikį, nesilaikant teisės aktų hierarchijos principo ir prieš tai nepatikslinus įstatyminio reguliavimo, Vyriausybei yra teikiamas Projektas Nr.1, kuriame Nuostatų 20, 22-27, 37, 45, 48, 49, 53, 61, 62, 68, 102 punktai neatitinka Įstatyme įtvirtinto reguliavimo, interpretuoja jo nuostatas, ir todėl negalėtų būti priimami iki Įstatymo pakeitimo. Pastebėtina ir tai, kad lydraštyje pateiktas argumentas, jog „artimiausiu metu bus siūloma tikslinti atitinkamas Įstatymo nuostatas“ nelaikytinas tinkamu argumentu, sudarančiu prielaidas Vyriausybės nutarimu pakeisti ar praplėsti įstatymines nuostatas.

2. Siūlytina tikslinti Projektu Nr.1 Nuostatų 1 punktą, nurodant kokio „pereinamojo laikotarpio nuostatos“ patenka į Nuostatų reguliavimo sritį ir nustatomos Nuostatuose. Kita vertus, siūlytina įvertinti, ar socialinio draudimo išmokų mokėjimas pareigūnams ir kariams pereinamuoju laikotarpiu nelaikytinas „atskirų socialinio draudimo išmokų apskaičiavimo ir mokėjimo ypatumais“, ar tokiu atveju pereinamojo laikotarpio nuostatų išskyrimas Nuostatų X skyriuje būtų tikslingas.

3. Nuostatuose siūlytina peržiūrėti netapačių savo turiniu nuostatų „teritoriniai skyriai“ ir „teritorinis skyrius“ vartojimą. Pastebėtina, kad Nuostatų 5 punkte nustatomas trumpinys

„teritoriniai skyriai“ toliau Nuostatuose nėra vartojamas, todėl būtų tikslinga jo atsisakyti. Siekiant aiškumo, Nuostatų 5 punkte tikslinga nustatyti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniai skyriai trumpinį – „teritorinis skyrius“.

4. Nuostatų 19 punkte siūlytina nuostatą „laiku“ keisti nuostata „laikotarpiu“.

5. Atsižvelgiant į Įstatymo 4 straipsnio 3 dalies paskutinio sakinio nuostatą, svarstyti Nuostatų 25-27 punktuose nustatomos išimties dėl asmenų, gaunančių pajamas iš sporto ar atlikėjo veiklos ar pagal autorines sutartis, draudimo laikotarpio apribojimo (negali būti ilgesnis kaip 24 mėnesiai nuo draudimo pradžios datos) tikslingumas.

6. Pakartotinai atkreiptinas dėmesys, kad socialinio draudimo išmokų mokėjimo ribojimai turėtų būti nustatyti Įstatyme, todėl Nuostatų 45 punkto nuostata tikslinga iš esmės, kartu peržiūrint reguliavimą, susijusį su Elektroninių nedarbingumo pažymėjimų bei elektroninių nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų išdavimo taisyklėse (kurios tvirtinamos sveikatos apsaugos ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro) nustatytu reguliavimu, jose nustatomais terminais, kurie nėra Nuostatų reguliavimo dalykas. Turėtų būti atsisakoma ydingos praktikos, kuomet ministrų įsakyme nustatyti terminai sąlygoja Vyriausybės nutarimo nuostatas, t. y., tokiu būdu Nuostatai tampa saistomi žemesnės galios teisės akto.

7. Svarstyti, ar Nuostatų 57 punkto antrojo sakinio nuostata neturėtų būti Įstatymo reguliavimo dalyku. Be to, lieka neapibrėžta, kokį laiko tarpą apima nuostata „vėliau“ ir nuo kurio momento būtų skaičiuojamas nustatomas terminas.

8. Siūlytina įvertinti atskiruose Nuostatų 89 ir 94 punktuose nustatomų terminų tikslingumą. Taipogi, svarstyti, ar Nuostatų 88 punkte neturėtų būti nustatyta, jog pareiškėjui pranešama, ne tik kokie dokumentai ar duomenys turi būti pateikti papildomai, bet ir nustatytas jų pateikimo terminas.

9. Siūlytina peržiūrėti Nuostatų 98 punktą iš esmės, papildant siūlomą reguliavimą vaiko priežiūros išmokos neskyrimo atveju, kuris taip pat yra nurodytas Įstatymo 23 straipsnio 5 dalyje, ir peržiūrint nuostatos „išmokos gavėjui“ vartojimą, priimamą sprendimą ir pan. Be to, siekiant aiškumo, turėtų būti nurodyta, koks „minėtas asmuo“ turi būti užregistruotas Socialinės paramos šeimai informacinėje sistemoje, kokios aplinkybės turimos mintyje nuostatoje „apie šias aplinkybes“.

10. Nuostatų X skyriuje būtų tikslinga nekartoti Projektu Nr.1 nauja redakcija dėstomo nutarimo preambulėje nurodytų teisės aktų pavadinimų bei nekartoti straipsnių nuostatų turinio, o palikti tik konkrečias nuostatas, kurios reikalingos įstatyminių nuostatų taikymui (veiksmams atlikti) pereinamuoju laikotarpiu. Kaip perteklinis brauktinas ir Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo numeris „Nr.XII-2510“.

Kartu siūlytina įvertinti Nuostatų 105 punkto nuostatą, kuri atsižvelgiant į teisės aktų svarstymo Vyriausybėje procedūras bei terminus, praranda aktualumą, tad tikslinga jos atsisakyti.

11. Atsižvelgiant į Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298, 15.1 nuostatą, kartojant tekste nuorodą į tą patį įstatymą, gali būti rašomas trumpesnis arba sutrumpintas įstatymo pavadinimas, todėl siūlytina peržiūrėti nuorodas į Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymą, atitinkamai peržiūrint nuorodas ir į kitus įstatymus, Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registrą ir kt.

12. *Dėl Projekto Nr.2*, kuriuo nauja redakcija dėstomos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. spalio 28 d. nutarimu Nr. 1191 patvirtintos Valstybinio savanoriškojo socialinio draudimo ligos ir motinystės išmokoms taisyklės (toliau – Taisyklės), pastebėtina, jog būtų tikslinga pildyti Taisyklių I skyrių nauju punktu, nustatančiu, jog Taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme ir Įstatyme nustatytas sąvokas.

13. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo 33 straipsnio 4 dalyje nustatytas ne vėlesnis kaip 12 mėnesių kreipimosi nuo ligos, profesinės rehabilitacijos, nėštumo gimdymo ar tėvystės atostogų pabaigos terminas, per kurį galima kreiptis dėl šių socialinio draudimo išmokų, šiame kontekste siūlytina įvertinti ir asmenų, besidraudžiančių savanoriškuoju draudimu, teisėtus interesus ir savanoriškojo draudimo išmokos išmokėjimo, jeigu dėl jos kreipiamasi per 6 mėnesius nuo ligos pabaigos ar nėštumo ir gimdymo atostogų pabaigos (Taisyklių 10 punktas), termino nustatymo pagrįstumą.

1-ojo teisinės ekspertizės skyriaus vedėja

Daiva Gubistienė

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2001 M. SAUSIO 25 D. NUTARIMO NR. 86
„DĖL LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO PAŠALPŲ NUOSTATŲ
PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“
DERINIMO PAŽYMA**

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento 2017 m. vasario 13 d. išvada Nr. NV-404	<p>1. Pastebėtina, kad Projektu Nr.1 nauja redakcija dėstomi Nuostatai turi nustatyti tik tą reguliavimą, kuris nekonkuruoja su Įstatymo nuostatomis, detalizuoja arba sukonkretinta Įstatyme įtvirtintą teisinį reguliavimą, nustato jo įgyvendinimo tvarką arba sureguliuoja procedūrinius ligos, profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokų (toliau kartu visos išmokos – socialinio draudimo išmokos) skyrimo ir mokėjimo aspektus. Ydinga laikytina teisėkūros praktika, kai Projekto Nr. 1 vertinimo metu identifikavus Įstatymo tikslinimo poreikį, nesilaikant teisės aktų hierarchijos principo ir prieš tai nepatikslinus įstatyminio reguliavimo, Vyriausybei yra teikiamas Projektas Nr. 1, kuriame Nuostatų 20, 22–27, 37, 45, 48, 49, 53, 61, 62, 68, 102 punktai neatitinka Įstatyme įtvirtinto reguliavimo, interpretuoja jo nuostatas, ir todėl negalėtų būti priimami iki Įstatymo pakeitimo. Pastebėtina ir tai, kad lydraštyje pateiktas argumentas, jog „artimiausiu metu bus siūloma tikslinti atitinkamas Įstatymo nuostatas“ nelaikytinas tinkamu argumentu, sudarančiu prielaidas Vyriausybės nutarimu pakeisti ar praplėsti įstatymines nuostatas.</p> <p>7. Svarstyтина, ar Nuostatų 57 punkto antrojo sakinio nuostata</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Sutikdami su tuo, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 25 d. nutarimo Nr. 86 „Dėl Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektu (toliau – Projektas Nr. 1) nauja redakcija dėstomi Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 25 d. nutarimu Nr. 86 „Dėl Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Nuostatai), turi nustatyti tik tą reguliavimą, kuris nekonkuruoja su Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo (toliau – Įstatymas) nuostatomis, detalizuoja arba sukonkretina Įstatyme įtvirtintą teisinį reguliavimą, nustato jo įgyvendinimo tvarką arba sureguliuoja procedūrinius socialinio draudimo išmokų skyrimo ir mokėjimo aspektus, atkreipiamė dėmesį, kad kol nėra patikslintos Įstatymo nuostatos (t. y. kol Nuostatų atitinkamos nuostatos (pvz., Nuostatų 20, 22–28 punktai ir kt.) neperkeltos į Įstatymą), siekiant apsaugoti asmenų socialines garantijas, teisėtus interesus bei užtikrinti teisėtus lūkesčius, siūlome šias nuostatas įtvirtinti Nuostatuose. Pažymėtina, kad ir iki šiol tos pačios nuostatos buvo įtvirtintos Nuostatuose, tad nepakeitus įstatyminio reguliavimo ir atsisakius šiuo metu Nuostatuose reguliuojamų klausimų, tam tikrais atvejais socialinio draudimo išmokos asmenims nebebūtų mokamos, kas sukeltų didžiulį socialinio draudimo išmokų gavėjų nepasitenkinimą. Pvz., Nuostatų 20 punkte nustatyta ligos socialinio draudimo ar motinystės socialinio draudimo stažo</p>

<p>Teisingumo ministerijos 2016 m. gruodžio 30 d. išvada Nr. (1.6.)2T-144</p>	<p>neturėtų būti Įstatymo reguliavimo dalyku.</p> <p>4.3. Nurodytinės Įstatymo normos, kuriomis remiantis siūloma Nuostatų 19 punkto taisyklė. Analogiškas siūlymas teiktinas Nuostatų 22 punkto antrajai–šeštajai pastraipoms.</p> <p>4.5. Nuostatų 42 punkto trečiosios ir ketvirtosios pastraipų nuostatos „arba iki pirmosios dalyvavimo profesinės reabilitacijos programoje dienos“ nėra nustatytos Įstatymo 9 straipsnio 4 ir 5 dalyse, todėl siūlytina pagrįsti jų teisėtumą.</p> <p>4.9. Nurodytina, kodėl Nuostatų 67 punkte nustatomos skirtingos taisyklės ūkininkų ir jų partnerių atžvilgiu, lyginant su kitais šiame punkte minimais asmenimis. Analogiškas siūlymas teiktinas Nuostatų 74 ir 88 punktais.</p> <p>4.10. Sistemiškai aiškinant ir vertinant Įstatymo 18 straipsnio 3 dalį (ypač akcentuojant jos normą „turi pajamų, nuo kurių skaičiuojamos motinystės socialinio draudimo įmokos“), Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 4 ir 5 punktus (kuriuose nustatyta, nuo kokių pajamų skaičiuojamos socialinio draudimo įmokos), pagrįstai abejotina Nuostatų 69 punkte siūlomos nustatyti taisyklės teisėtumu. Analogiškai vertintini Nuostatų 89 punktas ir Nuostatų 92 punkto trečioji pastraipa.</p> <p>4.15. Svarstyтина, kas norėta nustatyti Nuostatų 114 punkto paskutinėje pastraipoje. Siūlytina šią nuostatą pagrįsti ir, priklausomai nuo siekio, – ją patikslinti arba jos apskritai atsisakyti.</p>	<p>skaičiavimo taisyklė taikoma tais atvejais, kai pvz., asmuo vaiko priežiūros išmoką buvo pasirinkęs gauti iki vaikui sukaks vieneri metai, tačiau vaiko priežiūros atostogos jam buvo suteiktos iki vaikui sukaks treji metai. Tokiu atveju iš karto po pirmojo vaiko priežiūros atostogų skaičiuojant ligos socialinio draudimo ar motinystės socialinio draudimo stažą toks asmuo minėto stažo neturi galimybės turėti. Tad, siekiant apsaugoti asmenis, kurie ligos socialinio draudimo ar motinystės socialinio draudimo stažo neturi dėl to, kad buvo prieš tai gimusio vaiko priežiūros atostogose, buvo nustatyta minėta taisyklė. Pastebėtina, kad šiuo metu atsisakius šios nuostatos, socialinio draudimo išmokos tokiu atveju nebūtų mokamos, nes asmenys neturėtų reikiamo ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo stažo. O tokiu būdu būtų pažeisti asmenų teisėti lūkesčiai bei teisėti interesai, nes, nepakeitus įstatyminio reguliavimo, iš esmės keistųsi ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo stažo skaičiavimo tvarka. Arba pvz., šiuo metu atsisakius Nuostatų 48, 61, 67 punktuose nustatytų taisyklių, kuriose siūloma nustatyti (iki šiol taip pat buvo nustatyta), kad, atsižvelgiant į tam tikrų išmokų ir kompensacijų pobūdį (pvz., išeitinė išmoka, kompensacija už nepanaudotas kasmetines atostogas), šios išmokos ir kompensacijos neįtakoja jau mokamų socialinio draudimo išmokų, socialinio draudimo išmokos būtų atitinkamai mažinamos (nes jos yra laikomos draudžiamosiomis pajamomis). Tokiu būdu būtų pažeisti asmenų teisėti lūkesčiai bei teisėti interesai, nes, nepakeitus įstatyminio reguliavimo šioje srityje, iš esmės keistųsi socialinio draudimo išmokų mokėjimo tvarka.</p> <p>Atsižvelgiant į aukščiau pateiktą informaciją, siūlome, priėmus Projektą Nr.1, protokoliniu Vyriausybės posėdžio sprendimu pavesti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai parengti Įstatymo atitinkamų straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, kuriame būtų sureguliuoti visi įstatyminio pagrindo reikalaujantys santykiai.</p>
<p>Teisingumo ministerijos</p>	<p>1. Nuostatų IV skyriuje gali būti įgyvendinamos Įstatymo</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Nors Vyriausybei konkrečiai nėra pavesta</p>

<p>2016 m. gruodžio 30 d. išvada Nr. (1.6.)2T-1441</p>	<p>14 straipsnio 6 dalies nuostatos, pagal kurias ligos išmoka <i>apskaičiuojama ir mokama</i> Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka; Įstatymo 15 straipsnio 2 dalyje nustatyta taisyklė, jog asmenims, be pateisinamų priežasčių pažeidusiems elgesio nedarbingumo metu tvarką, ligos išmoka <i>neskiriama arba jos mokejimas nutraukiamas</i> nuo pažeidimo padarymo dienos Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka. Atsižvelgiant į minėtų pavedimų formuluotes, siūlytina tikslinti Nuostatų IV skyriaus pavadinimą ir atitinkamai peržiūrėti nuostatas, įvertinant jų nustatymo galimumą šiame skyriuje. Manytina, kad Įstatyme nėra pavesta Vyriausybei detalizuoti Nuostatų 25 punkte ir jo papunkčiuose siūlomų nustatyti taisyklių. Argumentuotai nusprendus priešingai, minėtos taisyklės turi būti pagrįstos, tikslinama nuostata „paskutinį pagal Įstatymą nustatytą laikotarpį“, apibrėžiant, koks laikotarpis būtų laikomas „paskutiniu“. Analogiškai pastebėjimai <i>mutatis mutandis</i> išsakytini Nuostatų 51, 63, 72, 79 punktų ir jų papunkčių nuostatoms.</p> <p>2. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 1995 m. spalio 26 d. nutarime pažymėjo, kad kai į poįstatyminį teisės aktą perkeliama daugelis įstatymo normų, „tokia teisės kūrimo praktika laikytina ydinga. Ji gali sukelti neaiškumų, kas yra tikrasis atitinkamo teisinio reguliavimo šaltinis – įstatymas ar poįstatyminis teisės aktas, ir kitaip apsunkinti teisės normų taikymą“. Atsižvelgiant į tai, siūlytina peržiūrėti visus Nuostatus ir atsisakyti nuostatų, kartojamų (ar su nežymiais pakeitimais</p>	<p>detalizuoti Nuostatų 28, 41, 45, 49 ir 53 punktuose (buvę išvadoms gauti pateiktų Nuostatų 25, 51, 63, 72, 79 punktai) ir jų papunkčiuose siūlomų nustatyti taisyklių, tačiau, siekiant apskaičiuoti ir mokėti socialinio draudimo išmokas, būtina nustatyti, ar asmuo atitinka visas Įstatyme nustatytas sąlygas, viena iš kurių – būti apdraustu ligos socialiniu draudimu ar motinystės socialiniu draudimu. Neapibrėžus minėtuose punktuose nustatytų taisyklių, liktų neaišku, kaip nustatyti, ar tam tikros kategorijos savarankiškai dirbančių asmenų yra laikomi apdraustais ligos socialiniu draudimu ar motinystės socialiniu draudimu, nes, vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymu, savarankiškai dirbantys asmenys socialinio draudimo įmokas moka skirtingais terminais ir už skirtingus laikotarpius. Atsižvelgiant į tai, Nuostatų minėtuose punktuose patikslinta nuostata „paskutinį pagal Įstatymą nustatytą laikotarpį“, nustatant, kad turimas omenyje paskutinis pagal Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymą nustatytas laikotarpis. Kartu pažymime, kad, siekiant įstatyminio šių nuostatų reguliavimo (analogiškai kaip ir dėl kitos dalies savarankiškai dirbančių asmenų, kurie nustatyti Įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje), artimiausiu metu bus siūloma tikslinti atitinkamas Įstatymo nuostatas.</p> <p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Siekiant teisinio aiškumo, paliktas 22 punktas (buvusi išvadoms gauti pateiktų Nuostatų 22 punkto pirmoji pastraipa), atsižvelgiant į tai, kad visi 22–27 punktai (buvusios išvadoms gauti pateiktų Nuostatų 22 punkto pirmoji–šeštoji pastraipos) yra susiję tarpusavyje.</p> <p>Nuostatų 91 punktas (buvusi išvadoms gauti pateiktų Nuostatų 104 punkto trečioji pastraipa) paliktas, siekiant sukonkretinti, koks sprendimas Įstatymo 33 straipsnio 3 dalies paskutiniame sakinyje nustatyta tvarka gali būti pateikiamas per Elektroninę gyventojų aptarnavimo sistemą.</p>
--	---	--

	perkeltų) iš Įstatymo. <...>	
	<p>3. Nuostatų 57.1 papunktyje minimas <i>pranešimas</i> ir jo pateikimo tvarka nėra apibrėžti Nuostatuose, nėra detalizuojama atitinkama procedūra. Siekiant teisinio aiškumo, siūlytina įvertinti tokių nuostatų poreikį.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Nuostatų 42.3 papunktyje ir 43 punkte (buvę išvadoms gauti pateiktų Nuostatų 57.1 ir 59.3 papunkčiai, 58 punktas) minimo pranešimo pateikimo tvarka yra Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2004 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. A1-302 „Dėl Profesinės reabilitacijos paslaugų poreikio nustatymo kriterijų aprašo ir Profesinės reabilitacijos paslaugų teikimo bei finansavimo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Profesinės reabilitacijos paslaugų teikimo bei finansavimo taisyklių reguliavimo dalykas.</p>
	<p>4. Atsižvelgiant į Įstatymo 9 straipsnyje, Nuostatų 42 punkte vartojamą nuostatą „kalendorinės dienos“ bei į tai, kad tam tikrų kategorijų darbuotojai dirba ne tik darbo dienomis pagal kalendorių, svarstyta, kodėl Nuostatų 92 punkto pirmojoje pastraipoje vartojama nuostata „darbo dienas“. Be to, kodėl skirtinga taisyklė numatyta to paties punkto antrojoje pastraipoje (vartojama „kalendorinės dienos“).</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Paaikškiname, kad Nuostatų 65 ir 66 punktuose (buvusios išvadoms gauti pateiktų Nuostatų 92 punkto pirmoji ir antroji pastraipos) minimos skirtingos išmokų rūšys, todėl nustatytos ir skirtingos išmokų apskaičiavimo taisyklės. Nuostatų 66 punkte (buvusi išvadoms gauti pateiktų Nuostatų 92 punkto antroji pastraipa) nurodyta, kad vaiko priežiūros mėnesinė išmoka apskaičiuojama pagal teisės į išmoką atsiradimo metų vidutinį darbo dienų per mėnesį skaičių. Nustačius vaiko priežiūros išmokos mokėjimą už darbo dienas pagal kalendorių, susidarytą situacija, kai šią išmoką reiktų perskaičiuoti kiekvieną mėnesį, kadangi darbo dienų skaičius kiekvieną mėnesį skiriasi (tokiu atveju skirtingais mėnesiais vaiko priežiūros išmoka gali labai skirtis (pvz., vieną mėnesį išmoka mokama už 19 darbo dienų, kitą – už 23 darbo dienas), kas galimai sukeltų asmenų nepasitenkinimą ir teisinį netikrumą). Be to, tokiu atveju vaiko priežiūros išmokos minimalius ir maksimalius dydžius reiktų perskaičiuoti kiekvieną mėnesį atsižvelgiant ir į šalies vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio kitimą. Taigi, atsižvelgiant į tai, kad vaiko priežiūros išmoka mokama iki vaikui sukaks vieneri arba dveji metai, pasirinkta mėnesinės vaiko priežiūros išmokos apskaičiavimo taisyklė pagal metų vidutinį darbo dienų per mėnesį skaičių. Tuo tarpu Nuostatų 65 punkte (buvusi išvadoms gauti pateiktų Nuostatų 92 punkto pirmoji pastraipa) nustatytos trumpalaikių išmokų</p>

		apskaičiavimo taisyklės, kai išmokos mokamos už darbo dienas pagal kalendorių. Pastebėtina ir tai, kad darbdavys ligos išmoką moka už 2 pirmąsias kalendorines nedarbingumo dienas, sutampančias su darbuotojo darbo (tarnybos) grafiku, vadinasi ir darbdavio mokama ligos išmoka realiai mokama už darbo dienas.
	<p>5. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme (3 straipsnio 8 punkte) įtvirtintas vienas principų, kuriuo savo veikloje vadovaujasi viešojo administravimo subjektai – „vieno langelio“. Šis principas reiškia, kad asmeniui informacija suteikiama, prašymas, skundas ar pranešimas priimamas ir atsakymas į juos pateikiamas vienoje darbo vietoje. Prašymą, skundą ar pranešimą nagrinėja ir informaciją iš savo administracijos padalinių, pavaldžių subjektų, prireikus – ir iš kitų viešojo administravimo subjektų gauna pats prašymą, skundą ar pranešimą nagrinėjantis ir administracinį sprendimą priimančias viešojo administravimo subjektas, neįpareigodamas tai atlikti prašymą, skundą ar pranešimą padavusį asmenį. Atsižvelgiant į tai, siūlytina pakartotinai įvertinti Nuostatų 96.2 ir 97.2 papunkčiuose įtvirtintą reikalavimą pateikti atitinkamą dokumentą, o jame esančius duomenis gauti pačiai institucijai.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pažymėtina, kad dėl itin nedidelio profesinės reabilitacijos išmokų gavėjų skaičiaus (pvz., 2015 metais buvo 2 gavėjai) kol kas nėra sukurtas elektroninis šių pažymėjimų perdavimo būdas (pvz., taip kaip perduodami elektroniniai nedarbingumo pažymėjimai ar elektroniniai nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimai). Tačiau, siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme įtvirtintą „vieno langelio“ principą, ateityje planuojame peržiūrėti galiojančius teisės aktus. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad tokiam elektroniniam duomenų perdavimui pasiruošti reikia tam tikro laiko (pasirengti programines įrangas, kurios ne tik perduotų duomenis, bet ir priimtų, ištestuoti tokias programas ir pan.), tad kol nėra priimtų konkrečių sprendimų dėl elektroninio tokių duomenų perdavimo, teisės aktų keisti negalima.</p>
	<p>6. Pastebėtina, kad Nuostatų 103 punkto trečiojoje pastraipoje tik fragmentiškai reguliuojama išmokos mokėjimo sustabdymo procedūra (jeigu Vyriausybė galėtų reguliuoti šiuos klausimus Nuostatuose) – siūlytina įvertinti tokio reguliavimo pakankumą ir siekiant apibrėžtumo svarstyti papildomų nuostatų įtvirtinimą. Dėl fragmentiškumo kritikuotina ir Nuostatų 108 punkto nuostata – nėra apibrėžta, kokiais atvejais, kokiais pagrindais remiantis,</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Dėl 90 punkto (buvusi išvadoms gauti pateiktų Nuostatų 103 punkto trečioji pastraipa) paaiškiname, kad nustatytas teisinis reguliavimas yra pakankamas. Šiame punkte įteisinta išimtis iš bendros taisyklės, t. y., kai asmuo pageidauja gauti motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmokos (bendros išmokų sumos) dalį iki metinės pajamų deklaracijos pateikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai (šios nuostatos numatytos Nuostatų 81 ir 82 punktuose (buvusios išvadoms gauti pateiktų Nuostatų 99 punkto trečioji ir ketvirtoji pastraipos).</p>

	darbdavys apskritai turi teisę neskirti ligos išmokos, kokios yra <i>priežastys</i> , minimos šiame punkte.	Tokiu atveju išmokos mokėjimas stabdomas, o vėliau mokėjimas atnaujinamas, kai gaunami visi reikalingi dokumentai ir (ar) duomenys.
	7. Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 pakeitimo įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje nurodomi ne „4 straipsnio 2 dalies 1, 2 ir 4 punktai“, bet „4 straipsnio 2 dalies 2 ir 4 punktai“. Atitinkamai tikslintinas Nuostatų 119 punktas.	Neatsižvelgta. Paaikškiname, kad Nuostatų 103 punkte (buvęs išvados gauti pateiktų Nuostatų 119 punktas) įgyvendinama ne tik Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2501 2 straipsnio 4 dalis, tačiau ir Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 8, 16, 18 ¹ ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XII-2142 5 straipsnio 3 dalis.

Lietuvos Respublikos
Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Linas Kukuraitis

Tiesioginio vedėja

Alesia Rynkevič

201703-24

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1997 M. SPALIO 28 D. NUTARIMO NR. 1191 „DĖL
VALSTYBINIO SAVANORIŠKOJO SOCIALINIO DRAUDIMO LIGOS IR MOTINYSTĖS
PAŠALPOMS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“
DERINIMO PAŽYMA**

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus
Teisingumo ministerijos 2016 m. gruodžio 30 d. išvada Nr. (1.6.)2T-1441	Taisyklių 8 punkte nustatyta nuostata yra savaime aiški, remiantis Valstybinio socialinio draudimo įstatyme nustatytu bendruoju reguliavimu, todėl šio punkto derėtų atsisakyti. Argumentuotai nusprendus priešingai, šiame punkte turėtų būti tikslinama nuostata „išmokos“, nes neaišku, kas turima omenyje, taip pat suvienodinamas nuostatų „išmokos gavimo laikotarpiu“ ir „už ligos mėnesius“ vartojimas.	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Paaikškiname, kad Valstybinio savanoriškojo socialinio draudimo taisyklių (toliau – Taisyklės) 7 punkto (buvęs išvados gauti pateiktų Taisyklių 8 punktas) nuostata, be kita ko, nustato tai, kad savanoriškojo draudimo išmokų gavimo laikotarpiu savanoriškojo draudimo įmokos gali būti mokamos arba nemokamos. Nenustačius šios taisyklės, kiltų klausimas dėl tam tikrų laikotarpių įskaitymo ar neįskaitymo į savanoriškojo draudimo laiką.</p> <p>Nuostata „išmoka“ reiškia savanoriškojo draudimo ligos ir motinystės išmokas, tačiau, atsižvelgiant į tai, kad Taisyklių 1 punkte apibrėžiamas šių išmokų trumpinys, tikslinga Taisyklių 7 punkte (buvęs 8 punktas) vartoti Taisyklėse apibrėžtą trumpinį.</p> <p>Nuostata „už ligos mėnesius“ patikslinta, ją suvienodinant su nuostata „išmokos gavimo laikotarpiu“, tačiau kartu atkreipiame dėmesį, kad savanoriškojo draudimo įmokos mokamos už kalendorinį mėnesį, tad įmokos tokiu atveju mokamos už išmokos gavimo mėnesius, o ne už išmokos gavimo laikotarpį.</p>

Lietuvos Respublikos
Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Linas Kukuras

Teisės skyriaus vedėja

Alesia Rynkevič

2017-03-24

46